

**Gevangenzorg
Nederland**
Geloof in herstel

Jaarverslag 2022

Met aandacht samen- werken aan herstel

Gevangenzorg Nederland

1. Voorwoord directeur bestuurder

'Leed begrijp je alleen van dichtbij'

Deze opmerking van Heino Falcke in zijn verhaal over de ruimte bleef bij me hangen. “Zelfs een bosbrand is van boven af ook prachtig”, aldus de man die het in 2019 lukte om als eerste een zwart gat in de ruimte te fotograferen. “We kunnen kosmisch denken, maar vanaf boven zie je de naaste niet.”

De sprong naar aandacht in de titel van het jaarverslag is snel gemaakt. Er is door mijn bijna 700 collega's weer met veel aandacht gewerkt om gevangenen, tbs-patiënten en familieleden tot een hand en een voet te zijn in hun omstandigheden. Onze aandacht en inzet daarbij is de beweging van leed naar herstel.

Samenwerken

Het is mooi dat we daarin met veel organisaties kunnen samenwerken, binnen en buiten de gevangnissen en klinieken. In één adem noem ik graag ook de vermogensfondsen als plezierige partners. U kunt het allemaal lezen in dit jaarverslag 'Met aandacht samen-werken aan herstel'.

Het jaar 2022 was een jaar met diverse gezichten. Vanaf april werden de coronamaatregelen opgeheven en konden we min of meer weer 'normaal' op bezoek. Qua formatie moesten we helaas afschalen als gevolg van financiële ontwikkelingen. We hadden de mogelijkheid en de moed om met een negatieve begroting te werken. Zo konden we de continuïteit van onze zorg garanderen. Mede door een meevallende subsidieaanvraag ligt er voor 2023 weer een nul-begroting.

Royale steun

Wat ons gezicht vrolijk en dankbaar plooid was de royale steun van kerken, bedrijven en particulieren. Met € 1,2 miljoen aan donaties, gingen we opnieuw door de grens van € 1 miljoen. Meer dan 30% wordt daarmee gefinancierd door een gemotiveerde en betrokken achterban in onze samenleving. Donerend geven zij een belangrijke boodschap af: wij zoeken de vrede voor de stad!

Lef

Daar hopen we met Gods zegen in 2023 onverminderd mee voort te gaan. Het jaarplan van ons jubileumjaar (30 jaar) heeft als titel meegekregen 'Met lef aan de basis'. Lef verwijst naar hart. We zijn een professionele organisatie maar werken vooral ook met het hart. We zien het leed van dichtbij, ook van de slachtoffers van criminaliteit. En van de gezinnen en vooral de jonge kinderen thuis. Al dat leed raakt ons. Maar één ding willen we niet: dat detentie en criminaliteit het laatste woord hebben.

Wij geloven in herstel. En dat zet ons in beweging, elke dag weer.

Hans Barendrecht
directeur bestuurder

2. Raad van Toezicht

Met de afronding van het jaar 2022 kunnen we constateren dat we na de coronapandemie weer een jaar hebben gehad dat de medewerkers en de vele vrijwilligers het werk van Gevangenzorg Nederland (hierna GNd) bijna weer op een 'normale' manier konden uitvoeren. Een reden tot dankbaarheid.

Hieronder legt de Raad van Toezicht verantwoording af van zijn activiteiten.

Taken en werkwijze Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de directeur-bestuurder en het vastgestelde beleid. Daarnaast heeft de Raad van Toezicht een klankbordfunctie voor de directeur-bestuurder. De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht en van de directeur-bestuurder zijn vastgelegd in de statuten en het reglement. Met onze interne toezichtkaders willen we duidelijkheid geven ten behoeve van iedereen die betrokken is bij (de financiering van) de activiteiten van GNd. Ik noem de overheid, charitatieve fondsen en kerkelijke gemeenten, bedrijven en particulieren uit 'de achterban'.

Commissies

De Raad van Toezicht kent twee permanente adviescommissies: de auditcommissie en de remuneratiecommissie. De commissieleden geven zo nodig een terugkoppeling tijdens een vergadering van de Raad van Toezicht. Mede op basis hiervan neemt de Raad van Toezicht zijn besluiten. De auditcommissie is gericht op de bedrijfsvoering, de financiële verslaglegging en het accountantsonderzoek. De remuneratiecommissie voert de jaarlijkse beoordelingsgesprekken met de directeur-bestuurder en adviseert over het bezoldigingsbeleid. Daarnaast heeft deze commissie een rol bij de selectie van kandidaten voor het vervullen van vacatures in de Raad van Toezicht.

Overlegstructuur

In 2022 heeft de Raad van Toezicht viermaal vergaderd met de directeur-bestuurder: op 13 april, 15 juni, 14 september en 7 december. De vergaderingen van de Raad van Toezicht werden voorbereid door de voorzitter van de Raad van Toezicht, de directeur-bestuurder en de directiesecretaris. In iedere vergadering stond een voortgangsrapportage (inclusief financiën) van de directeur-bestuurder op de agenda, zodat de uitvoering van het jaarplan en de bijbehorende begroting te volgen is.

De Raad van Toezicht houdt specifiek toezicht op vier benoemde aandachtsgebieden, te weten:

1) Financiën en Strategie; 2) Zorg en Kwaliteit van handelen; 3) Identiteit en Achterban; 4) HRM en Netwerken. Tijdens iedere vergadering vond een bespreking van één van deze aandachtsgebieden plaats aan de hand van een rapportage door een regiehouder uit de Raad van Toezicht. De regiehouder bereidde de rapportage in afstemming met de directeur-bestuurder voor.

Tijdens de vergaderingen van 13 april, 15 juni en 7 december stond het aandachtsgebied Financiën en Strategie centraal. Het lid van de auditcommissie, Willem Punt, was betrokken bij de voorbereiding van de vaststelling van de jaarrekening 2021, de bijbehorende managementletter en de begroting 2023. Daarnaast overlegde hij periodiek met de directeur-bestuurder over actuele financiële ontwikkelingen. De Raad van Toezicht keurde in zijn vergadering van 13 april het jaarverslag en de jaarrekening over 2021 goed. De goedkeuring van de begroting (in de vorm van het jaarplan) voor 2023 vond plaats tijdens de vergadering van 15 juni (afwijkende termijn in verband met de subsidieaanvraag bij DJI) en op 7 december (definitief jaarplan).

Tijdens de vergadering van 15 juni was het aandachtsgebied Zorg en Kwaliteit van handelen geagendeerd. Dit gebeurde aan de hand van een rapportage van Siemon Bezuijen als regiehouder. Op 14 september rapporteerde regiehouder Alrik de Haas over het aandachtsgebied Identiteit en Achterban. Regiehouder Marleen Loof deed tijdens de vergadering van 7 december verslag over het aandachtsgebied HRM en Netwerken.

Zelfevaluatie Raad van Toezicht

Op 16 en 17 november heeft de Raad van Toezicht zijn jaarlijkse zelfevaluatiebijeenkomst gehouden. Hierbij was ook de directeur-bestuurder aanwezig. Andries Knevel hield een causerie over de ontwikkelingen in kerkelijk opzicht binnen de breedte van de achterban van GNd. Aan de hand hiervan discussieerden we over de impact van deze ontwikkelingen op het (toekomstige) beleid van GNd.

Overige besproken onderwerpen

Naast de hierboven al genoemde zaken besteedde de Raad van Toezicht afzonderlijk aandacht aan de volgende onderwerpen.

- Statutenwijziging: In het kader van de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen moesten de statuten gedeeltelijk worden aangepast. Conform het bepaalde in artikel 17 van de statuten van de stichting werd op 13 april de voorgestelde wijziging goedgekeurd door het bestuur, waarna de Raad van Toezicht besloot tot aanpassing van de statuten. Deze aanpassing is op 19 augustus doorgevoerd.
- Dossier pensioenfonds PFZW: Dit jaar liepen er nog besprekingen over uiteindelijke afhandeling van de gelijkwaardigheid van de regeling bij a.s.r. en NN aan die van PFZW. Deze besprekingen zijn met ondersteuning van een pensioenadvocaat afgerond. De definitieve

toetsingsrapporten van de actuaris zijn aangeleverd en de bedragen aan a.s.r. en PFZW voldaan. PFZW heeft op 18 november bevestigd dat de eigen regeling van GNd voldoet aan de voorwaarde van gelijkwaardigheid. Het dossier is daarmee afgerond.

Beoordeling directeur-bestuurder

De Raad van Toezicht beoordeelt periodiek het functioneren van de directeur-bestuurder. Conform afspraak vond het jaarlijkse evaluatiegesprek plaats aan het eind van het kalenderjaar en wel op 4 december. Alle vastgestelde onderwerpen zijn aan de orde geweest. De remuneratiecommissie heeft namens de Raad van Toezicht haar waardering uitgesproken voor de inzet van de directeur-bestuurder, zeker gelet op de bijzonder hectische ontwikkelingen in het achterliggende jaar.

Afsluiting

De Raad van Toezicht is dankbaar voor de voortgang van het werk in het jaar 2022. De organisatie stond voor bijzondere uitdagingen. We danken alle betrokkenen voor hun inzet. We zijn allen die het werk financieel mogelijk hebben gemaakt zeer erkentelijk voor hun steun.

Geloven in herstel blijkt iedere keer van toegevoegde waarde. Laat de Bijbelse inspiratiebron voor ons werk ons steeds weer kracht geven om ons in te zetten voor de activiteiten van Gevangenzorg.

Drs. Servaas Stoop
Voorzitter Raad van Toezicht

Samenstelling Raad van Toezicht

drs. Servaas Stoop

Maatschappelijke functie: Burgemeester

Gemeente West Betuwe

Benoemd op: 2-2-2014

Herbenoemd op: 7-12-2022

Datum aftreden: 12-2026

Herbenoembaar: Nee

Nevenfuncties:

Lid comité van aanbeveling van 'Een handreiking', reformatorsche vereniging voor familieleden van psychisch zieken (onbezoldigd)

Voorzitter bestuur Stichting Voorzieningsfonds

hospice Calando te Dirksland (onbezoldigd)

Lid comité van aanbeveling Wereldwinkel

Goeree-Overflakkee (onbezoldigd)

Lid identiteitscommissie Vereniging

Gereformeerd Schoolonderwijs te Ridderkerk (bezoldigd)

Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Gevangenzorg Nederland (bezoldigd)

Lid Raad van Toezicht Stichting Driestar Educatief te Gouda (bezoldigd)

Voorzitter bestuur Stichting Van der Koppel-van den Heuvel te Ophemert (qq-functie; onbezoldigd)

Lid bestuur Stichting Fruit Tech Campus te Geldermalsen (qq-functie; onbezoldigd)

Voorzitter Stuurgroep Fruitpact (onbezoldigd)

Lid bestuur Stichting Greenport Gelderland (onbezoldigd)

mr. Alrik de Haas

Maatschappelijke functie: Strafrechtadvocaat bij

Weening Strafrechtadvocaten en Raadsheer-

plaatsvervanger bij het Gerechtshof 's-

Hertogenbosch

Benoemd op: 1-12-2014

Herbenoemd op: 11-12-2019

Datum aftreden: 12-2023

Herbenoembaar: Ja

Nevenfuncties:

Lid van de Tuchtcommissie Amateurvoetbal Regio Noord-Oost te Zwolle (onbezoldigd)

Advocaat bij proeve van Bekwaamheid van

magistraten in opl. SSR te Utrecht (bezoldigd)

Docent Bijzonder Strafrecht Academie te Den Haag (bezoldigd)

Voorzitter Stichting Mens en Strafrecht te Utrecht (onbezoldigd)

Hoofddocent voor de Beroepsopleiding van de Nederlandse Orde van Advocaten (Strafrecht)

Hoofdpraktijk en Leerpraktijk Strafrecht (bezoldigd)

Lid Raad van Toezicht Gevangenzorg Nederland (bezoldigd)

drs. Ing. Willem Punt

Maatschappelijke functie: Directeur-bestuurder
Sint Jozefmavo te Vlaardingen
Benoemd op: 2-4-2014
Herbenoemd op: 07-12-2022
Datum aftreden: 12-2026
Herbenoembaar: Nee

Nevenfuncties:

Lid Raad van Toezicht Driestar Educatief te
Gouda (bezoldigd)
Bestuurslid St. Schuilplaats te Veenendaal
(onbezoldigd)
Lid Raad van Toezicht Samenwerkingsverband
Passend Onderwijs GO te Middelharnis
(bezoldigd)

drs. Siemon Bezuijen

Maatschappelijke functie: Praktijkhouder
Psychologenpraktijk Bezuijen
Benoemd op: 25-11-2015
Herbenoemd op: 9-12-2020
Datum aftreden: 12-2024
Herbenoembaar: ja

Nevenfunctie:

Lid Raad van Toezicht Gevangenzorg
Nederland (bezoldigd)

mr. Marleen Loof

Maatschappelijke functie: Oud-Notaris
Benoemd op: 8-12-2021
Datum aftreden: 12-2025
Herbenoembaar: Ja

Nevenfunctie:

Lid Raad van Toezicht Gevangenzorg
Nederland (bezoldigd)
Scriba GKV Waterpleinkerk Rotterdam
(onbezoldigd)

3. Drijfveren

Geloof in herstel

Ons leven is een kostbaar geschenk. Het verdient bescherming en respect. Criminaliteit heeft daar geen boodschap aan. Dat is zonde, want er zijn alleen maar verliezers. En zo worden mensen slachtoffer, voelt de samenleving zich onveilig en laat de dader z'n familie achter met verdriet, schaamte en grote zorgen.

De rechter veroordeelt de dader wel, maar dat is niet genoeg! Gerechtigheid vraagt óók om barmhartigheid. Dat is wat God ons leert in de Bijbel en wat Jezus bracht en deed.

Daarom reiken we (ex-)gevangenen, tbs-patiënten en hun familie de helpende hand om samen te werken aan herstel. Dat doen wij met een landelijk netwerk van vrijwilligers en met steun van kerken, bedrijven, fondsen en particulieren. Want, wie redt het om in z'n eentje zijn vastgelopen leven weer vlot te trekken? Persoonlijke aandacht en verantwoordelijkheid staan bij ons centraal. We maken tijd om samen te ontdekken wat er fout ging en wat er nodig is om het leven om te buigen naar een nieuwe toekomst.

Gevangenzorg Nederland is een stem uit de samenleving die vindt dat niet criminaliteit maar geloof in herstel het laatste woord mag hebben. Dáár zetten wij ons voor in, uit liefde tot God en de medemens.

Missie en visie

Onze missie is 'geloof in herstel', d.w.z. we reiken (ex-)gevangenen, tbs-patiënten en hun familie de helpende hand om samen te werken aan herstel. Dat doen wij met een landelijk netwerk van betaalde en onbetaalde medewerkers en met steun van kerken, bedrijven, fondsen en particulieren. Onze kernwaarde 'barmhartige gerechtigheid' en persoonlijke aandacht en verantwoordelijkheid staan bij ons centraal.

Onze visie is om in weerwil van veranderende maatschappelijke omstandigheden, met een

geduldig hart, liefdevolle ogen, gespitste oren en milde handen, present zijn bij gevangenen, tbs-patiënten en hun familie en hen helpen naar een nieuwe toekomst zonder criminaliteit en detentie. Wij willen daarbij gebruik maken van de groeiende technologische mogelijkheden. Steun uit de samenleving en samenwerking met stakeholders is daarbij essentieel. Daarom willen we onze organisatie en ons werk sterker positioneren.

Wettelijk kader

Sinds de opheffing van de NJO-regeling in 2021 ontbreekt het voor ons werk aan een wettelijk kader. Voorheen gaf de NJO-erkenning vrijwilligersorganisaties een basisrecht om buiten reguliere bezoektijden gevangenen en tbs-gestelden één op één te bezoeken in een aparte bezoekcel. Met het vervallen van deze regeling is het organiseren van een bezoek lastiger geworden. Ook de administratieve druk is toegenomen als gevolg van een nieuwe subsidieregeling. Samen met drie andere vrijwilligersorganisaties - Bonjo, Exodus en Humanitas - wordt daar middels lobby bij de overheid aandacht voor gevraagd. In september was er een plezierige en constructieve kennismaking met minister Franc Weerwind, minister voor Rechtsbescherming. Er is een jaarlijks gesprek toegezegd.

Privacy

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en andere privacyregels vragen van GNd een juiste en transparante verwerking van persoonsgegevens. GNd verzamelt en gebruikt de gegevens voor specifieke en legitieme doeleinden. De persoonsgegevens worden veilig bewaard en er zijn passende technische en organisatorische maatregelen genomen om de gegevens te beschermen tegen

ongeautoriseerde toegang, verlies of diefstal. Daarnaast heeft GNd ervoor gezorgd dat personen de juiste rechten hebben om hun persoonsgegevens te controleren, te wijzigen of te verwijderen.

Logo en internationale samenwerking

Gevangenzorg Nederland (GNd) is lid van Prison Fellowship International (PFI), dat in ruim 100 landen vertegenwoordigd is. PFI heeft als non-gouvernementele organisatie een consultatieve status in de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties (ECOSOC) en neemt actief deel aan VN Alliantie van Ngo's met betrekking tot misdaadpreventie en strafrecht.

GNd participeert als Advisory Council in de Global Capacity Initiative van PFI. Het betreft advisering aan PFI over programma's en strategisch beleid.

Door ons lidmaatschap van PFI hebben wij in de loop der jaren diverse aansprekende projecten voor gevangenen kunnen ontwikkelen.

Alle leden van PFI hebben net als GNd de Bijbel en de geloofsbelijdenis van Nicea als basis. Het logo van GNd is een variatie op het logo van PFI dat gebaseerd is op de Bijbeltekst uit Jesaja 42:3 "Het geknakte riet zal Hij niet verbreken (...) naar waarheid zal Hij het recht voortbrengen".

4.

Aandacht voor de hulpvrager

Gevangene Cindy stuurt haar slachtoffer een spijtbrief

Cindy is een jonge vrouw van 30 jaar met een zachte blik. Nog maar kort geleden zat ze in de vrouwengevangenis, waar ze het heel moeilijk had: “Elke dag ruzie, roddel, zoveel leed.” Toch was het geen verloren tijd. Ze heeft er ook wat geleerd: oog hebben voor haar slachtoffer. Onze cursus SOS Individueel - de herstelrechtscursus die gevangenen helpt na te denken over de gevolgen van hun delict voor het slachtoffer en de samenleving - was voor haar een eyeopener. Ze deed de cursus samen met onze vrijwilliger Carla. Via de organisatie Perspectief Herstelbemiddeling probeert ze nu in contact te komen met haar slachtoffer om haar te zeggen dat ze spijt heeft. Cindy wacht (op het moment van ons gesprek) nog op antwoord van haar slachtoffer. En dat vindt ze spannend.

Normaal gezin

Het lag niet aan haar jeugd of aan de opvoeding dat ze in de gevangenis terechtkwam, zegt Cindy. Ze maakte zélf de verkeerde keuzes.

Cindy is de jongste in een gezin met zes kinderen. Met vier van hen gaat het voorspoedig: ze studeerden en hebben werk. Maar één van haar oudere broers was nog maar een tiener toen hij na een geweldsdelict de gevangenis in moest. “Dat heeft veel met mijn familie gedaan. Als kind ging ik jarenlang elke week bij hem op bezoek.”

Rebels

Als puber was Cindy super rebels. Dat werd er niet beter op toen haar ouders uit elkaar gingen. Cindy bleef bij haar moeder wonen. Toen haar moeder ernstig ziek werd en haar baan verloor, besloot Cindy de prostitutie in te gaan om voor inkomen te zorgen. Een schoolopleiding maakte ze nooit af. Haar leven werd bijzonder zwaar toen haar moeder overleed en Cindy ineens geen moeder, geen huis en geen stabiliteit meer had. “Ik kon haar overlijden moeilijk accepteren en raakte in een depressie. Ik was te moe om te werken. Toen bedacht ik dat ik

andere meiden voor me kon laten werken. Mijn gedetineerde broer wist een meisje dat geen vaste woonplek had en de prostitutie in wilde. Ik maakte een advertentie voor haar, met als adres het appartement waar ik woonde. Daar is het mis gegaan. Het bleek een vrouw met een verstandelijke beperking. Ze had een vriendje dat best knap was. Ik wilde niet inzien dat hij haar misleidde.”

De situatie veranderde drastisch toen deze vrouw aangifte deed bij de politie. Cindy werd samen met andere betrokkenen opgepakt en veroordeeld voor medeplichtigheid aan mensenhandel.

In hoger beroep kreeg ze 6 maanden cel en een boete van 6.000 euro. “Ik vind het jammer van de schadevergoeding die ik moet betalen, maar de straf heb ik verdiend.”

Schoon schip

Aan de SOS-training die ze in de gevangenis volgde, heeft Cindy veel gehad. “SOS zet je aan het denken.” Ze heeft echt spijt van de keuzes die ze maakte en ze besluit schoon schip te maken. Als ‘hersteldaad’ aan het eind van haar SOS-training betuigt ze via een zelfgeschreven, indringend gedicht spijt aan haar slachtoffer. Ze wil het graag aan haar slachtoffer geven, haar in de ogen kunnen kijken. Ze wacht nu met heel veel spanning de berichten af van Perspectief Herstelbemiddeling die bezig is het contact te leggen.

Ondertussen is Cindy druk bezig haar leven een andere wending te geven, ze solliciteert, zoekt werk en een opleiding. Binnenkort krijgt ze daarbij steun van een andere vrijwilliger van Gevangenzorg, iemand die in haar buurt woont.

4.1 Aandacht voor Gevangenen

Begin 2022 hadden we de hoop om al snel weer present te kunnen zijn bij onze gevangene hulpvragers. De coronamaatregelen werden na een harde lockdown, in de eerste maanden langzaam versoepeld. Uiteindelijk vervielen pas in maart de laatste maatregelen. Daarna konden onze vrijwilligers weer op bezoek en werden andere programma's weer opgestart.

Op bezoek

In 2022 hebben onze vrijwilligers in totaal 316 gevangenen bezocht. We verwelkomden 116 nieuwe gevangenen, met ieder hun eigen verhaal en vragen. Veel gevangenen geven aan het het vaak moeilijk te vinden om orde te scheppen in de 'chaos van hun leven'. Het bezoek door vrijwilligers is voor hen goud waard.

**“ Ik vind juist de
wisselwerking
tussen mijn
casemanager en
Gevangenzorg
Nederland de sleutel
tot succes.”**

- Joost, gevangene

Meet up

Vrijwilligers zijn bij een Meet Up een aantal uur op een leefafdeling van een gevangenis aanwezig voor een vrijblijvend contact. Gevangenen die (nog) geen behoefte hebben aan een bezoekvrijwilliger voor langer contact, kunnen op deze wijze toch even hun verhaal doen en eventueel advies vragen. Pas in de loop van het tweede kwartaal konden we de Meet Up weer opstarten.

Het bleef in 2022 bij de PI's van Rotterdam, locatie Hoogvliet en PI Veenhuizen, locatie Esserheem, op in totaal 4 leefafdelingen. De verwachting is dat er in 2023 weer in 4 PI's Meet Ups op 11 leefafdelingen zullen draaien.

SOS

Herstelgericht werken wordt steeds belangrijker. De Wet Straffen en Beschermen (Wet SenB) heeft als visie 'Recht doen, kansen bieden', waarbij geldt: 1) Straf is straf, 2) gedrag telt en 3) werken aan veilige terugkeer. De bijbehorende acties richting een veilige terugkeer worden vastgelegd in een detentie- en re-integratieplan (D&R-plan). GNd kan daarin bijdragen door het aanbod van herstelgerichte SOS-programma's. Deze cursussen, waarin gesproken wordt over Schuld, Slachtoffers en Samenleving, stellen 'verantwoordelijkheid nemen' centraal. SOS kent naast een groepscursus ook de varianten Individueel, Follow Up en Nazorggesprekken. Dankzij onze betrokken vrijwilligers konden we weer ruim 100 hulpvragers deze cursussen laten volgen.

316 hulpvragers kregen in 2022 bezoek van onze vrijwilligers (t.o.v. doel 230), die hen een luisterend oor boden en voorzagen van adviezen richting herstel.

258 kinderen werden verblijd met een verjaardagscadeautje namens hun vader of moeder.

Er werden 43 SOS cursussen gegeven (waarvan 2 in een tbs-kliniek); 31 gevangenen ontvingen daarnaast nog een SOS Follow up (11) cq. SOS Nazorggesprekken.

'Je kunt je hart luchten. Daar knap je van op'

"Ik had nog nooit last gehad met de politie", zegt Jan (midden vijftig). Hij had na een moeilijke tijd fijn werk en met hulp zijn financiën weer op orde. Met zijn nieuwe vriendin en hun kleuterzootje woonde hij in een kleine flat die hij eigenhandig had opgeknapt. Zijn vriendin weet, in tegenstelling tot Jan, prima de weg op de computer. Ze kon bij zijn bankrekening, waardoor het fragiele financiële evenwicht uit balans raakte. Ze kregen hevige discussies over de financiën, maar ook over opvoeding en huishouden.

Ruzie

Ruim twee jaar geleden liep een ruzie over de financiën totaal uit de hand. De burens in de flat waarschuwden de politie en Jan werd opgepakt. "Ze slaan je gelijk in de boeien alsof je een crimineel bent. Ik begrijp hun protocol, maar het kan ook op een andere manier." Hij vindt het

nog moeilijk. "Alle burens van de flat stonden te kijken hoe ik het politiebusje in werd geduwd, met mijn armen op de rug en in de boeien." Hij werd voor een nacht opgesloten in een politiecel.

Jan kreeg een voorwaardelijke gevangenisstraf voor huiselijk geweld. De voorwaarden waren dat hij zich twee jaar lang elke twee weken bij de reclassering moest melden voor een gesprek en dat hij in therapie ging.

Via de reclassering hoorde Jan dat hij bezoek kon krijgen van een vrijwilliger van Gevangenzorg, hoewel hij niet gevangen zit of heeft gezeten. Daar maakte hij dankbaar gebruik van en zo kwam onze vrijwilliger Matthijs in beeld. "Het klikte gelijk", zegt Jan. Hij vindt het fijn om te kunnen praten over alles wat op hem afkomt. Eén keer per maand komt Matthijs een ochtend op bezoek, en als dat nodig is, wat vaker. Lukt het Jan bijvoorbeeld

niet om een formulier in te vullen, dan komt Matthijs hem helpen. Jan is daar erg blij mee. "Als ik ergens mee zit, kan ik om raad vragen. Dat vind ik zo fijn eraan." Hij heeft dit nodig om zijn leven op de rit te houden.

Er zijn voor de medemens

Het bleek verstandig om de vriendin van Jan erbij te betrekken. Ze woont inmiddels ergens anders, maar ze hebben nog veel contact met elkaar. Jan helpt haar waar nodig, zowel financieel als bij de opvoeding. Hun zoontje is afwisselend bij zijn vader en moeder. Jan is gek op zijn zoontje: "Mijn alles", zegt hij trots als hij een foto van zijn kind laat zien. Zijn vriendin stond open voor een gesprek met Jan en een andere vrijwilliger van Gevangenzorg. De uitkomst was dat Jan en zijn vriendin werden doorverwezen naar een organisatie die hen kan begeleiden bij de omgang met elkaar, de opvoeding en de financiën. Dat neemt de druk op Jan wat weg. Matthijs heeft geen contact met de vriendin, hij is er helemaal voor Jan. Daar

heeft Matthijs, nu hij met pensioen is, de tijd voor. "Ik wil met mensen in contact treden, er zijn voor mijn medemens. Wie hij of zij ook is. Ook vanuit mijn christen-zijn wil ik naast de mensen staan."

Uitkomst

Jan is dankbaar voor de bezoeken en de aandacht van Matthijs. Hij heeft weinig contact met zijn familie. Zijn ouders en broer met wie hij het goed kon vinden, leven niet meer. Eén muur van zijn flat is ingericht met portretfoto's en persoonlijke voorwerpen van hen, als gedenkplaats. Zijn dochter uit een eerder huwelijk woont ver weg en moet zelf alle zeilen bijzetten om haar gezin in goede banen te leiden. Hij ziet haar weinig.

Voor Jan is het een uitkomst dat hij bij Matthijs steeds zijn verhaal kwijt kan en hem om raad kan vragen. Dat neemt de spanning weg die hij vroeger opkropte. Of zoals Jan het zegt: "Je kan je hart luchten. Daar knap je zo van op."

4.2 Aandacht voor Terugkeer

Gevangenzorg Nederland levert een bijdrage aan een goede terugkeer van (ex-)gevangenen in de maatschappij. Gevangenen worden kansen geboden door passende hulp gericht op werk, een sociaal netwerk en huisvesting. Toekomstperspectief op deze leefgebieden is cruciaal om weer te kunnen functioneren in de maatschappij en een nieuw bestaan op te kunnen bouwen zonder criminaliteit en detentie. Daarnaast bieden we deze hulp aan een groep hulpvragers die niet vast heeft gezeten, maar wel reclasseringstoezicht opgelegd heeft gekregen.

Maatwerk

De focus van Maatwerk is arbeidsintegratie. In 2022 is een driejarige pilot gestart in PI Alphen a/d Rijn. Dit op verzoek van de minister voor Rechtsbescherming met als vraag te bezien hoe de geleerde lessen uit de succesvolle pilot De Compagnie (2016-2021 PI Krimpen a/d IJssel) op een duurzame wijze in het reguliere proces van de gevangenis kunnen worden geïmplementeerd.

Centraal in het aanbod naar de gevangene staat onze Cursus ArbeidsOriëntatie (CAO). Die helpt de gevangene een beroep te kiezen dat bij hem past en om te gaan leren.

De opstart van het project in een nieuwe omgeving vroeg de nodige tijd. Daarnaast was de gevangenis tot en met maart gesloten vanwege corona.

Na het eerste pilotjaar (2022) is de belangrijkste conclusie dat er omgedacht moet worden van concept naar contact. De (groeps)aanpak van De Compagnie is niet één op één over te zetten in een (individuele) aanpak. Het vertrekpunt zal juist het persoonlijk contact moeten zijn, waarna het aanbod (van Maatwerk) kan volgen. Het in contact komen is de grootste uitdaging. Dat geldt niet alleen in Alphen, maar ook in andere gevangenissen waar we de bezoeken en de CAO aanbieden. We hadden de verwachting dat er 70 nieuwe trajecten zouden starten.

In de praktijk startten er slechts 25 van de 47 aanmeldingen. Een deel van de aanmeldingen werd geen traject vanwege te kort strafrestant, overplaatsing naar andere PI's of afwijzing door het MDO. In 2022 zijn intussen 12 CAO's gestart en 18 gevangenen bemiddeld naar werk. Daaronder was ook een aantal oud-deelnemers van De Compagnie. De doorgaande zorg aan hen is onderdeel van opdracht van de Minister, waarmee we uiteraard blij zijn.

Nazorg

We zijn dankbaar dat we temidden van diverse personele uitdagingen maar liefst 156 hulpvragers van dienst mochten zijn bij hun integratie. Dat waren er ruim 30 meer dan verwacht. Zeker brengen we ook hulde aan onze vrijwilligers voor hun trouw en toewijding.

Reclassering

Sinds 2021 werken we contractueel samen met de Reclassering in een meerjarig pilot project. Vrijwilligers worden in deze samenwerking gekoppeld aan reclassanten om op deze wijze een bijdrage te leveren aan resocialisatie en re-integratie. In 2022 zijn 33 nieuwe trajecten gestart. In totaal kwam het aantal trajecten dat jaar op 37.

Stichting Ontmoeting

In het kader van het Forensisch label van Stichting Ontmoeting, is GNd in een feestelijke bijeenkomst in september een samenwerking met hen aangegaan. De bedoeling is gevangenen al vroegtijdig in de gevangenis een perspectief te geven op begeleid wonen na detentie bij één van de woonvormen van Ontmoeting. Zo ontstaat er al vroeg een warme overdracht vanuit een bestaand GNd-traject. Een te overbruggen obstakel is de complexe regelgeving.

Het plaatsen van ex-gevangenen in begeleid wonen na detentie kan complex zijn vanuit verschillende wet- en regelgevende

perspectieven. Een voorbeeld hiervan is de huisvestingswetgeving. Ex-gevangenen ondervinden problemen bij het vinden van geschikte huisvesting wegens discriminatie, ondanks wetgeving die huisvestingsaanbieders dat verbiedt. Dit beperkt de opties voor huisvesting en vertraagt het plaatsingsproces. Een andere vertragende factor is de sociale zekerheidswetgeving m.b.t. het al dan niet (tijdig) ontvangen van een uitkering. Een derde vertragende factor kunnen juridische beperkingen zijn rondom werkgelegenheid en reizen.

Kortom, het plaatsen van ex-gevangenen in begeleid wonen na detentie kan complex zijn vanwege verschillende wet- en regelgevende factoren die van invloed zijn op hun huisvesting,

financiële middelen, werkgelegenheid, rechten en vrijheden. Het vereist een integrale benadering die rekening houdt met hun individuele behoeften en omstandigheden om succesvol te zijn.

Netwerkgesprekken

Om succesvol terug te keren in de samenleving is goed contact met het netwerk van groot belang. Vandaar dat we in het verleden zijn gestart met Netwerkgesprekken voor gevangenen die een nieuw netwerk op willen bouwen. We hebben daar goede ervaringen mee. Het opstarten van een Netwerkgesprek vraagt de nodige tijd en voorbereiding. We hebben helaas nog geen kans gezien om hier meer op in te zetten. In 2022 bleef het dan ook beperkt tot een enkel Netwerkgesprek.

‘Je weet niet wat je overkomt’

Wie Anna (30 jaar) en Roos (26) tegenkomt, ziet twee vrolijke jonge vrouwen. Ze werken allebei hard, hebben hun eerste kindje gekregen en ze lijken volop te genieten van alles wat het leven hen biedt. Ze genieten ook, maar er is een knik gekomen in hun leven. Allebei maakten ze mee dat hun jongere broer volledig onverwacht werd opgepakt en gevangen gezet. De broers met wie ze zo hecht zijn. “Er ligt een schaduw over alles”, zegt Anna.

De 26-jarige broer van Anna werd bijna een jaar geleden meegenomen door een zwaar bewapend arrestatieteam. “Je weet niet wat je overkomt. Het is niet te bevatten. En je kunt er met niemand over praten. Niemand snapt het. Alleen Roos”, zegt Anna.

Boosheid en gemis

Roos beaamt dat meteen: “Er zijn zoveel gevoelens, het gemis, de boosheid, het verdriet van jezelf en van je ouders. Zoveel vragen. Wie kun je nog vertrouwen? Het is zoveel meer dan alleen het feit dat je broer vastzit.” Samen met Anna vertelt ze wat het betekent als je broer in

de gevangenis belandt.

De 23-jarige boer van Roos verdween in april onverwachts. Ze zouden als gezin met elkaar gaan eten, maar haar broer kwam maar niet. Zelfs geen berichtje.

Nadat ze drie dagen taal noch teken van hem ontvingen, gaven zijn ouders hem als vermist op bij de politie. Later bleek hij in het buitenland te zijn opgepakt in verband met drugs. Pas een maand na zijn verdwijning kregen ze een brief van hem. Vanuit de gevangenis.

Roos: “Die beginperiode met alle onzekerheid gaf zoveel emoties bij ons allemaal. Je hebt vragen, bent boos, maar je vindt het als zus ook zielig dat hij daar alleen zit.” Anna en Roos merken dat mensen in hun omgeving hen zijn gaan mijden of anders gaan behandelen. “Je wordt als zus ook veroordeeld. Meteen en voor honderd procent.”

Nachtmerrie

Zowel Anna als Roos zijn al googelend bij Gevangenenzorg terechtgekomen en in gesprek geraakt met onze maatschappelijk

werker Gerdine. Allebei hadden ze aangegeven dat ze graag met een leeftijdgenoot zouden willen praten die hetzelfde heeft meegemaakt.

De klik tussen de beide jonge vrouwen was er vrijwel meteen. Op donderdag hadden ze voor het eerst contact via whatsapp en op zaterdag hadden ze al hun eerste afspraak op neutraal terrein. “We hebben daar superlang gezeten”, vertelt Anna lachend. En daarna is er geen dag meer geweest waarop ze geen contact hadden. Ze hebben dat zó nodig. “Je voelt je zo alleen. Je hele wereld is zomaar opeens veranderd in een nachtmerrie. Op onze leeftijd hebben veel mensen nog niet zoiets meegemaakt. Als ik Roos niet had gehad, weet ik niet waar ik nu was.”

Natuurlijk, ze kunnen er ook over praten met hun partners en ouders, maar toch is dat anders. Ze willen er tegenover hen niet steeds opnieuw over beginnen. Het is daarom fijn dat ze elkaar hebben.

Herkenning

Het is om deze reden dat Gevangenzorg achterblijvende familieleden niet alleen de mogelijkheid biedt een bezoekerwilliger te vragen, maar hen ook de kans biedt op onderlinge ontmoetingen. Dat kan tijdens verschillende ontmoetingsdagen in het land. Tijdens die dagen kunnen familieleden iemand spreken met dezelfde ervaringen. Dat geeft herkenning, het gevoel dat je niet de enige bent die in deze situatie zit. Per ontmoetingsbijeenkomst zijn ongeveer tien familieleden aanwezig. Ze gaan met elkaar in

gesprek, of met onze maatschappelijk werkers en bezoekerwilligers die hierbij ook aanwezig zijn.

Liefdevol gezin

Voor Anna en Roos was de onderlinge herkenning groot. Hun situaties zijn vergelijkbaar. Allebei zijn ze opgegroeid in een liefdevol en hecht gezin. Met ouders die hard werken, een gezin waar normen en waarden hoog staan. Niets wees erop dat het zo mis zou kunnen gaan. “Het was niet nodig geweest”, zeggen ze allebei. Voor het geld hadden hun broers niet in de drugshandel terecht hoeven komen.

Roos: “Het is ons overkomen. Ik vind het fijn dat ik nu contact heb met iemand die hetzelfde heeft meegemaakt. Andere mensen voelen niet wat jij voelt. Je gaat nadenken over dingen waarover je voorheen nooit nadacht. Ik merk ook dat ik op mijn hoede ben. Ik ben ook een beetje angstig.” Voor beiden geldt dat ook angst een gevolg is van het drugsdelict van hun broers.

De gevolgen voor beide zussen zijn enorm. En toch: je ziet hoeveel ze van hun broers houden. “Nu pas weet je hoe gek je op elkaar bent. Dat spreken we ook uit.” Maar er is ook ruimte voor boosheid, al laat Roos dat in haar brieven aan haar broer achterwege. Anna: “Als ik boos ben, denk ik: hij heeft mij dit wel aangedaan. Ik heb nu zoveel zorgen, ook om mijn ouders. Daar ben ik best boos over. Dan zou ik willen zeggen: Hoe denk je dat dit voor ons is?”

4.3 Aandacht voor Achterblijvers

Niet alleen gevangenen hebben toekomstperspectief nodig. Achterblijvers hebben die behoefte ook. Vandaar dat GNd door middel van het programma Aandacht voor Achterblijvers (AvA) dit perspectief biedt aan ouders, kinderen en partners van gevangenen.

Bezoektrajecten

De instroom van achterblijvers blijft gelijkmatig met 75 nieuwe aanmeldingen in 2022. In totaal konden onze vrijwilligers in 193 trajecten (doel 175) bij achterblijvers op bezoek. Binnen deze trajecten blijken ruim 70 kinderen tot en met 17 jaar aanwezig te zijn. Voor deze gezinnen is door vrijwilligers een kerstattentie geregeld.

“ Ik heb net je pakketje met lijstje en cadeautje ontvangen... Ik ben er stil van, de tekst raakte me! Echt heel mooi! Dankjewel!”

- Chantal, achterblijver

Bel- en mailconsulten en chat

Diverse achterblijvers weten AvA te vinden als zij behoefte hebben aan een eenmalig contact voor een luisterend oor of een adviesgesprek. Zij nemen contact op via bel-en mailconsulten of via de chatfunctie op de GNd-website. In 2022 konden we zo nog eens 193 mensen verder helpen. Via de chat hadden we 214 maal contact met 139 individuele hulpvragers.

Ontmoetingsdagen en

Thuisfrontinformatiedagen

Achterblijvers hebben de behoefte om elkaar als lotgenoten te ontmoeten voor (h)erkenning en om de mogelijkheid te hebben om (praktische) vragen te bespreken. We konden voor hen in 2022 3 Ontmoetingsdagen organiseren met in totaal 21 deelnemers. Verder is AvA betrokken bij de Thuisfrontinformatiedagen van Reclassering Bureau Buitenland. In 2022 was AvA bij 4 van deze dagen aanwezig met 48 bezoekers. AvA is, op verzoek van Reclassering, betrokken bij de begeleiding van het Lotgenotencontact. Daarnaast deelt AvA informatie over het AvA-hulpaanbod.

“ Het was een hele mooie waardevolle dag. Waar plaats was voor gesprekken, emoties en herkenning. Maak er een volle dag van. Het was zo snel voorbij.”

- Ingrid, achterblijver

Ontvangstplek

Voor achterblijvers is het op bezoek gaan in de gevangenis soms best beladen. Ze komen op bezoek in een voor hen vaak onbekende wereld en lopen rond met allerlei vragen. Om hen hierin te begeleiden zijn we in gesprek gegaan

met een tweetal gevangenen om een Ontvangstplek in te richten. De verwachting is dat AvA in 2023 daadwerkelijk kan starten met een Ontvangstplek in Alphen en Dordrecht.

Kindercadeauprogramma

Gevangenen kunnen hun kinderen voor hun verjaardag verrassen met een verjaardagscadeautje van ongeveer 10 euro. Na de aanvraag wordt de andere ouder / verzorger gebeld voor goedkeuring. GNd koopt dit cadeautje namens de gevangene en laat het bezorgen door een vrijwilliger of via de post. Ondanks het feit dat we de kerstcadeautjes dit jaar niet konden uitvoeren, konden we in 2022 toch 258 kinderen verblijden met een verjaardagscadeautje van hun vader of moeder. 18 van deze aanvragen kwamen via onze partnerorganisatie Epafras binnen.

Voor 193 achterblijvende gezinnen of ouders was er vrijwilligersbezoek..

193 mensen konden we verder helpen via een bel- of mailconsult. Via de chat hadden we 214 maal contact met 139 individuele hulpvragers.

157 tbs-patiënten ontvingen bezoek van een vrijwilliger.

Fatima's 34ste verjaardag

Het eerste bezoek aan Fatima was boven verwachting verlopen. Terwijl de maatschappelijk werker van de tbs-kliniek van tevoren had gewaarschuwd dat Fatima erg grillig was in haar gedrag en super gestrest kon zijn, viel het kennismakingsbezoek mee. Tegen de verwachting in kwam Fatima gewoon keurig op tijd aangewandeld met haar begeleider.

“Dat u zomaar alleen voor mij komt. Dat vind ik best tof!”, zegt Fatima. Ze is erg zenuwachtig merk ik. Ik had te horen gekregen dat ze in tenminste 20 pleeggezinnen was opgegroeid, voor een paar fikse geweldsdelicten al meer dan 3 jaar vast zat, en min of meer was uitbehandeld door de professionals. “We kijken alleen nog of we de chemische balans in de medicijnen nog wat kunnen bijstellen zodat haar gedrag wat rustiger wordt”, had de begeleider mij van tevoren toevertrouwd. Therapieën waren allemaal al een keer uitgeprobeerd. Fatima had er haar buik vol van. Uit protest was ze al maanden apathisch. Ze lag sinds 3 maanden de hele dag in bed en

weigerde mee te doen aan zo'n beetje alles.

Op hakken

Fatima stelt me een geïnteresseerde vraag over mijn kinderen. En ook wil ze weten waarom ik dit bezoekwerk eigenlijk doe. „Best speciaal”, is haar antwoord. Aan het eind van het gesprek neem ik met een goed gevoel afscheid. De begeleider is verbijsterd als ze hoort dat Fatima me bij het afscheid spontaan uitnodigt voor haar 34ste verjaardag over twee weken. “Hoe zal ik mijn haar doen, gekruld of gestyled?”, vraagt Fatima. Ik mag het zeggen. Of ik dan ook mijn hakken aan doe? “Natuurlijk”, antwoord ik. “En ik trek mijn jurk met stippen aan.” Fatima's ogen lichten op. “Dan trek ik mijn zwarte pumps aan”, zegt ze. “Doe je dan je haren in de krul?” Twee weken later staat Fatima klaar met een zelf gebakken cake en ben ik haar enige verjaardagsvisite. “Zo top dat jij geen hulpverlener bent, en gewoon een normaal mens”, vertelt ze als ik haar een compliment geef over haar party outfit. We hadden samen fun!

- Marjon, bezoekvrijwilliger

4.4 Aandacht voor tbs-patiënten

Het resocialisatieproces van een tbs-patiënt kent de nodige hobbels. Tbs-patiënten hebben ernstige delicten gepleegd en zijn psychisch ziek. Enkele ingrijpende verlofincidenten (op een totaal van 70.0000 verloven per paar) kleuren de publieke opinie. De behandeling in een tbs-kliniek is echter uiteindelijk gericht op terugkeer in de maatschappij. Vanuit onze basishouding dat ieder mens kostbaar is, wil GNd er juist ook voor hen zijn.

Bezoektrajecten

Vanwege afschaling in medewerkers is er actief ingezet op een langzame afschaling in het

“ In het begin was de patiënt heel afwerend. Langzamerhand werd hij rustig. Toen hij vroeg waar ik vandaan kwam, antwoordde ik dat ik uit de buurt van Groningen kom. De hulpvrager keek verbaasd en zei: ‘Kom je helemaal daar vandaan, alleen voor mij?’ Vervolgens stak hij zijn hand uit naar mij en was het ijs gebroken.”

- Piet, vrijwilliger

aantal trajecten. Daarbij zijn ook de procedures tegen het licht gehouden en is ervoor gekozen om te werken volgens de richtlijn dat een traject 12 tot 18 maanden doorloopt wanneer iemand buiten de kliniek gaat wonen. Met een aantal Forensisch Psychiatrische Centra en – Klinieken hebben we een samenwerkingsovereenkomst. We bereikten in totaal nog 228 hulpvragers (2021: 215), maar het aantal gelijktijdig lopende trajecten is wel gedaald van 180 naar 157.

Meet Up ForZo

Vanwege omstandigheden in de kliniek waar we een Meet Up ForZo draaiden en vanwege de personele bezetting bij GNd is besloten deze voor onbepaalde tijd op on hold te zetten.

SOS ForZo

We waren met onze SOS Cursus ForZo in tbs-kliniek FPC Dr. S. van Mesdag. In 2022 kon deze tweemaal gegeven worden. Deze pilot was succesvol, maar door een combinatie van personele en financiële belemmeringen hebben we helaas moeten besluiten deze pilot niet voort te zetten in 2023.

5.

Aandacht voor hulpverleners

‘Straf moet er zijn, maar ieder mens heeft een geschiedenis’

Jan doet al sinds 2013 bezoekwerk onder gevangenen. Een boek van de Russische schrijver Dostojevski ‘Aantekeningen uit het dodenhuis’, bracht hem ertoe zich aan te melden als vrijwilliger bij Gevangenzorg. “In dit boek worden de gevangenen geen criminelen genoemd, maar ongelukkigen. Daarin hoor je: ‘Het kan mij ook gebeuren, want een ongeluk kan iedereen treffen.’ Hoeveel mensen zijn niet op het randje terechtgekomen, net niet in de gevangenis? In het boek koken de omwonenden van de strafkolonie met Kerst en andere feestdagen voor deze ongelukkigen. Ze zien ze zitten. Onze gevangenen staan achteraf, op een industrieterrein. Maar gevangenen zijn onderdeel van de samenleving. Misdaad moet wel bestraft. We zijn het niet eens met de daad, maar we moeten wel oog hebben voor hoe de mens daartoe komt.”

Dan begint Jan te vertellen over een zedendelinquent die hij bezocht, iemand die zelf ook ooit was misbruikt door een man die hij volledig vertrouwde. Of die jongen van 22 die al voor de zesde keer in de gevangenis zat toen Jan hem bezocht. Zo beschadigd in zijn jeugdige leven. “Straf moet er zijn, maar ieder mens heeft een geschiedenis. Vaak zijn ze ertoe

gekomen na allerlei gebeurtenissen. Het is heel fijn om die mensen te kunnen laten merken dat er anderen zijn die aan hen denken. Dat doet mensen goed.”

Bijzonder is het contact dat Jan heeft met Chris, een inmiddels ex-gevangene die diep in de drugswereld zat. De eerste ontmoeting die hij in de gevangenis met Chris had, staat hem nog op het netvlies. “Er kwam een man binnen met een blozend, open gezicht; een spontaan iemand. Het klikte gelijk. We konden ontspannen en vrijuit spreken. Chris had het erg moeilijk in die tijd, omdat hij privé in een complexe situatie zat.” Niemand van zijn familie kwam nog op bezoek, iedereen had zich van hem afgekeerd. Jan bezocht Chris vaak in de gevangenis. En Chris vond dat heel bijzonder. “In de gevangenis is een wonder gebeurd”, vertelt Jan. “Chris is er veranderd van een leeuw in een lam.” Chris kwam tot geloof. Nadat Chris vrijkwam, bleven ze contact houden. “We hebben hele fijne gesprekken gehad. Ik heb kunnen zien dat het een stuk beter met hem gaat, dat hij een nieuw leven opbouwt, ver weg bij zijn verleden. Het gaat zo goed met hem, dat we het bezoek nu afbouwen.”

-Bezoekvrijwilliger Jan

Aandacht voor onze hulpverleners

Vrijwilligers

Samen met onze 635 onbetaalde collega's gaan we voor herstel. Deze goed getrainde vrijwilligers brengen hun bezoeken in gevangenissen, tbs-klinieken en bij achterblijvers. De coaching en ondersteuning door de betaalde medewerkers maken het de vrijwilligers mogelijk een optimale bijdrage te leveren met hun luisterend oor, door cursussen te geven of praktische ondersteuning waar nodig.

We waren blij dat we onze programma's weer konden opstarten na het opheffen van de coronamaatregelen en de vrijwilligers weer écht één op één in contact konden komen met de hulpvragers.

Trainingen

In 2022 konden we weer 6 basistrainingen aan in totaal 54 vrijwilligers geven. Zo konden we de wachtlijst hiervoor gedeeltelijk wegwerken. De belangstelling om vrijwilliger te worden bij GNd is nog altijd onverminderd groot. Hierdoor telde onze vrijwilligerspool op 31 december 2022 635 vrijwilligers.

Naast de basistraining werden er diverse andere trainingen en toerustingsbijeenkomsten gegeven voor Meet Up (4), diverse SOS-varianten (5), Nazorg (4), CAO(3), Chat (2) en AvA (3)

Vrijwilligersdag

Op zaterdag 1 oktober konden we onze jaarlijkse Vrijwilligersdag houden. Ditmaal in Hart van Vathorst in Amersfoort rondom het thema Herstel. Met 179 aanwezigen stonden we in 2 workshoprondes stil bij dit thema door middel van ervaringsverhalen en informatie rondom 'de gevangene en zijn netwerk', 'herstelgericht werken binnen de PI' en 'Perspectief Herstelbemiddeling'.

“ Wat was de Vrijwilligersdag weer goed! Een prima sfeer en alles weer super geregeld! Ik heb ervan genoten en ook een aantal ‘collega’s’ gesproken, we waren allemaal dezelfde mening toegedaan. Het is toch heel fijn om elkaar zo te ontmoeten. Wat zijn er gedreven mensen bij! En tot slot een heerlijke lunch, helemaal goed! Volgend jaar hoop ik weer bij te zijn.”

-Linda, vrijwilliger

Bijzondere aandacht

Op 7 december, de Dag van de Vrijwilliger, waren diverse vrijwilligers uitgenodigd door Wim Saris, (directeur-generaal DJI) om in de PI Alphen aan den Rijn met elkaar in gesprek te gaan. Dit werd bijzonder op prijs gesteld.

“ Vrijwilligerswerk is onbetaalbaar. Daar zouden we eigenlijk iedere dag bij stil moeten staan. Dus zeker op de Dag van de Vrijwilliger. Het was zeer inspirerend om met de vrijwilligers in gesprek te zijn en te horen over de vele manieren waarop zij zich inzetten voor de gedetineerden. Daarvoor verdienen ze veel dank en waardering. Ik hoop dat we nog vele jaren op hun inzet mogen rekenen”

- Wim Saris, directeur-generaal DJI

Staf

Op een professionele wijze geven de betaalde collega's met passie vorm aan de zorgprogramma's, fondswerving & communicatie en ondersteunende diensten als financiële administratie, officemanagement en ICT. In 2022 werkten er door het jaar heen 40 medewerkers (29,3 fte).

De aansturing vindt plaats door een driehoofdig MT, bestaande uit Hans Barendrecht, directeur bestuurder, de manager Zorgprogramma's & Vrijwilligers en de manager Fondswerving & Communicatie.

Toezicht wordt gehouden door de Raad van Toezicht middels Good Governance.

Na vertrek van collega's werd er een aantal keren succesvol nieuwe medewerkers geworven.

Naast teamscholing, bekwaamden diverse collega's zich verder door aanwending van hun loopbaanbudget.

“ Ik werkte tot voor kort in de Van Mesdagkliniek. Daar heb ik gezien dat mensen in de tbs of gevangenis naast dader vaak ook slachtoffer zijn. Een luisterend oor, zonder oordeel kan dan geweldig helend zijn. Vanuit mijn nieuwe rol bij Gevangenenzorg hoop ik heel veel van deze ontmoetingen tot stand te mogen brengen. Ik beleef ontzettend veel plezier aan het werk. Door de verhalen die ik dagelijks mag horen, ben ik nog meer gaan geloven in herstel.”

- Gert Krijgsheld, maatschappelijk werker

6.

**Aandacht voor
de maatschappij**

Samenlevingsorganisatie

Als samenlevingsorganisatie brengen we (een stukje van) de maatschappij naar binnen. Dat doen we door onze programma's en cursussen aan te bieden die gericht zijn op herstel, werk, een luisterend oor en praktische hulp. Daarbij werken we nauw samen met andere partijen als de Reclassering, Stichting Ontmoeting, Perspectief Herstelbemiddeling, andere organisaties die lokaal justitieel vrijwilligerswerk doen, enz. om als filantropische makelaar te zorgen voor herstel tussen 'binnen en buiten'.

“ Ik heb in tbs-klinieken met eigen ogen gezien hoe heilzaam het werk van Gevangenenzorg Nederland is. Dat er iemand op bezoek komt bij mensen die door de rest van de samenleving de rug toe worden gekeerd. Dat een training in slachtofferbewustzijn mensen stappen laat zetten naar herstel van ernstig beschadigde relaties. Als lid van de Maatschappelijke Raad probeer ik mijn deskundigheid en netwerk in te zetten om dit werk te ondersteunen.”

- Michiel van der Wolf lid Maatschappelijke Raad

“ Gevangenenzorg Nederland en Ontmoeting delen de passie in zorg voor mensen die in contact met Justitie zijn en steun nodig hebben. Samen helpen we om hun leven weer op de rit te krijgen. We trekken met elkaar op, om een aanbod te doen naar de cliënt in zowel informele als formele zorg en zien de meerwaarde van deze verbinding. Voor elkaar zijn we een vindplaats voor het doen van een open aanbod in zorg en ondersteuning. Hiermee willen we kansen vergroten voor het snel oppakken van soms lastige vraagstukken. Met elkaar bieden we een brede service aan zowel de cliënt als de verwijzer. Samen bieden we doorlopende aandacht en zorg.”

- Agnes de Vries, medewerker intake en relatiebeheer Ontmoeting FZ

Maatschappelijke Raad

De Maatschappelijke Raad levert een bijdrage aan de ontwikkeling van het beleid van GNd en functioneert als extern klankbord en adviesorgaan voor de directeur bestuurder. De Raad bestaat uit 10 leden en vergadert jaarlijks. Tussentijds geeft de MR gevraagd of ongevraagd advies. De brede samenstelling en deskundigheid van de Maatschappelijke Raad, hun verankering in de samenleving en hun interesse voor ons werk, maakt de Maatschappelijke Raad tot een zeer waardevol adviesorgaan. De Maatschappelijke Raad bestond in 2022 uit de volgende leden:

Andries Knevel

Spreker, schrijver,
radiopresentator (GNR)

**Rein Willems (aftredend
2022)**

Ex-topman Shell Nederland
en oud-senator voor het CDA

Kees van der Staaij

Fractievoorzitter SGP Tweede
Kamer

Jan Waaijer

Voormalig burgemeester
Zoetermeer

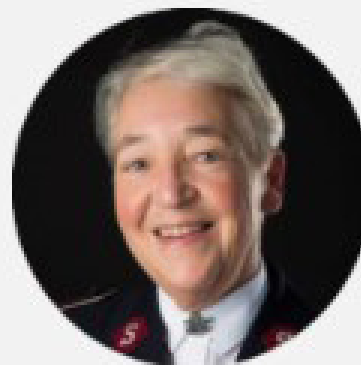
Peter van der Sande

President ICPA; Voormalig
hoofddirecteur DJI

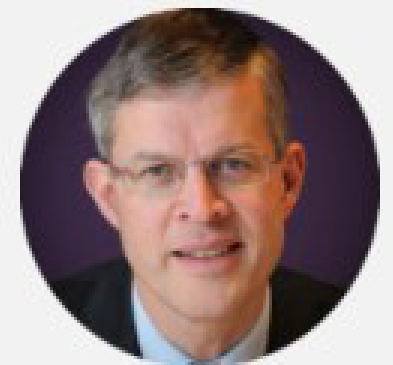
Gert Jan Huisman

Managing Partner Anders
Invest

Ine Voorham

Voormalig manager Leger
des Heils

Harry Paul

Consultant ABDTopconsult,
ministerie BZK

Jan Verburg

Niet-uitvoerend bestuurder
De Vries en Verburg Groep –
Voorzitter Algemeen Bestuur

Michiel van der Wolf

Hoogleraar forensische
psychiatrie, Universiteit
Leiden en Universitair
hoofddocent
straf(proces)recht,
Rijksuniversiteit Groningen

**“ Werken aan herstel en aan perspectief. Daaraan geeft
Gevangenzorg met veel vrijwilligers elke dag weer handen en
voeten. Gedreven door de overtuiging dat elk mens een kostbaar
schepsel van God is.”**

- Kees van der Staaij, lid Maatschappelijke Raad

Support vanuit de achterban

De betrokkenheid van de vaste gevers als donateurs, kerken en bedrijven was in 2022 evenals in voorgaande jaren opnieuw groot. Daar zijn we dankbaar voor. We mochten € 1,2 miljoen aan achterbaninkomsten ontvangen. Dat is 45% van de totale inkomsten. Al met al is er een stevig draagvlak voor ons werk in de samenleving en onze achterban. Dat geeft ons moed om ons werk met veel vertrouwen voort te zetten.

“ We ervaren als actiecomité een prettige samenwerking met Gevangenzorg Nederland vanwege het pro-actief meedenken in het onder de aandacht brengen en houden van het goede doel bij leerlingen. We zijn dan ook blij dat we dit jaar mogen samenwerken met Gevangenzorg Nederland om zo als school ons steentje te kunnen bijdragen aan de terugkeer van ex-gevangenen in de maatschappij.”

- Lid actiecomité Van Lodenstein College Barneveld

Particulieren

In 2022 mochten we € 736.339 aan donaties ontvangen, een lichte stijging (0,5%) t.o.v. 2021. Dit laat zien dat onze donateurs betrokken en loyaal zijn, ondanks de energiecrisis en koopkrachtvermindering.

In 2022 is een breed opgezet online donateursonderzoek gehouden onder ruim 2.000 donateurs. De uitkomsten laten een sterke verbinding en een bemoedigend commitment zien van donateurs met de kernwaarden en missie van onze organisatie.

“ Alle ontvangen nieuwsbrieven heb ik bewaard, om op het juiste moment in een gesprek iets daarvan te laten lezen/delen met mensen die hier niet van op de hoogte zijn. Heldere informatie van blijvende waarde!”

- Marieke, donateur

Kerken

De inkomsten uit kerken zijn uitgekomen op € 288.000. Dit was boven verwachting en ruim boven de begroting van € 265.000. We noemen graag enkele bijzondere donaties. Kerk in Actie ondersteunde ons project in de Forensische Zorg met € 10.000. Ook bijzonder om te noemen is de opbrengst voor Gevangenzorg Nederland uit de rommelmarkt van de Hervormde Gemeente Waarder. Deze kon in mei van het afgelopen jaar gelukkig weer plaatsvinden en bracht meer dan € 10.000 op. De Hervormde Gemeente Barneveld hield in 2022 een speciale actie mede naar aanleiding van verschillende catechisatielessen door ex-gevangene Wilfred Kols. De gehele actie bij elkaar zorgde voor een prachtige bijdrage van € 10.000 aan het werk en de missie van Gevangenzorg Nederland!

In de loop van 2022 kwamen de presentaties in kerken weer goed op gang. Uiteindelijk hebben we 58 presentaties in kerken gehouden, een toename van 25 ten opzichte van het jaar 2021. Onze voorlichting geven we in de volle breedte van de gemeente, van jong tot oud.

Kinderen en jongeren zijn misschien nog geen donateurs maar wel donateurs. Door hun hoge actiebereidheid en hun snelle resultaatgerichtheid zijn ze van grote betekenis! Naast het reeds ontwikkelde kinderkadofilmje en de bijbehorende spaarpot voor kinderen tot 12 jaar hebben we in 2022 voor de jeugd vanaf 12

jaar het Nacht in de bak concept ontwikkeld. Jongeren gaan vrijwillig in lockdown voor het herstel van een ander. Deze sponsoractie gaan we in 2023 verder inzetten.

Bedrijven

Bij ondernemers en bedrijven is er ook sprake van grote betrokkenheid en loyaliteit aan 'onze zaak'. We mochten € 162.000 aan financiële bijdragen ontvangen. Dat was een daling van 11% ten opzichte van 2021. Maar gezien de capaciteit die we hiervoor konden vrijmaken en de beperkende mogelijkheden door corona voor bijvoorbeeld een gevangenisbezoek, mogen we alleszins tevreden zijn.

Fondsen

De bijdragen van fondsen zijn 11% gedaald ten opzichte van 2021 en kwamen uit op €350.000. Gevangenenzorg Nederland hecht sterk aan een goede samenwerkingsrelatie met vermogensfondsen. Het gaat daarbij niet alleen om donaties maar ook om deling van kennis om gezamenlijk projecten te kunnen realiseren.

Online Marketing

In 2022 hebben we onder meer door middel van online marketing ingezet op het vergroten van de naamsbekendheid van Gevangenenzorg Nederland. Facebook en Instagram waren belangrijke kanalen. We plaatsten verhalen video's en advertenties met weggevers zoals verhalenbundels.

Verder wordt de rol van online fondsenwervend steeds belangrijker. We zoeken effectieve kanalen voor het werven van nieuwe contacten en donaties. Onze inzet daarbij is niet alleen het verkrijgen van een donatie, maar ook van binding over en weer met de donateur. Dit is een zoektocht vol uitdagingen. We monitoren de kosten en baten en het perspectief. In 2023 zullen we in het kader van leadgeneratie ook inzetten op adverteren op platforms als Family7, Groot Nieuws Radio en diverse websites van media als het ND en het RD.

“ Ik vond de voorlichting erg interessant en heeft mij een ander beeld gegeven van de gevangenis en wat daar allemaal gebeurt. Ook was ik erg onder de indruk van het verhaal van de ex-gevangene over wat hij misdaan heeft, maar ook hoe God hem weer op het rechte pad gebracht heeft en hem nu gebruikt in Zijn Koninkrijk.”

- Lianne, leerling Van Lodenstein College Barneveld

Website donaties

Het aantal website donaties laat een gestage stijging zien door de loop der jaren. In 2022 is er €26.000 online gedoneerd, ten opzichte van €18.000 in 2021. De stijging wordt veroorzaakt door de toegenomen bekendheid via Facebook, Instagram en Google Ads.

Actieplatform

In 2022 is een apart online actieplatform ingericht onder de naam www.actievoorgevangenenzorg.nl. Deze actiesite is bedoeld om de achterban in staat te stellen allerlei vormen van sponsoracties voor Gevangenenzorg Nederland te kunnen doen, waarbij ze giften uit hun eigen netwerken verzamelen voor Gevangenenzorg. Een soort van digitale collectebus dus. De actiesite is daarnaast heel geschikt voor gebruik door kerken en scholen. In 2023 moet dit actieplatform 'tot leven' komen en zetten we in op het enthousiasmeren van particulieren en kerken en scholen uit onze achterban om acties te gaan doen.

Subsidies

In 2022 ontvingen wij € 1.128.000 aan subsidies. Dat was vrijwel gelijk aan het bedrag dat we 2021 ontvingen. € 175.000 daarvan was bestemd voor het eerste jaar van het 3-jarige pilotproject Maatwerk en € 67.200 was gelabeld aan SOS. Voor 2023 geldt een vernieuwd subsidiekader met verzwarende voorwaarden ten aanzien van registratie van activiteiten en VOG verklaringen.

Communicatie

Presentaties en gastlessen

In 2022 zetten we sterker dan voorgaande jaren in op presentaties binnen de kerken en op gastlessen. Met presentaties kunnen we kerken die ons steunen iets teruggeven. Bovendien verwachten we onder de kerkleden onze potentiële donateurs te vinden. Vanuit gastlessen op scholen verwachten we een toenemend aantal leerlingenacties voor ons werk. Aansprekend hierbij was de inzet van 4 ex-gevangenen.

In de eerste maanden konden we vanwege corona nog geen presentaties geven. Daarna kwamen de aanvragen goed op gang. We gaven 58 presentaties in kerken en kwamen op 26 scholen waar we in totaal ongeveer 80 gastlessen gaven. Uit de presentaties kwamen 23 machtigingen voor een donateurschap voort. Ondertussen werkten we aan een kwalitatieve verbetering van de presentaties door de pr-vrijwilligers te voorzien van aantrekkelijke materialen die ook het werven van donateurs moeten vergemakkelijken.

Preventie

We merken dat steeds meer scholen, zowel seculier als christelijk, ons benaderen voor gastlessen in het kader van criminaliteitspreventie. Dat leidde ertoe dat we in 2022 een start maakten met het verkennen van onze mogelijkheden voor een preventieprogramma gericht op leerlingen van middelbare scholen. Ondertussen gaven we al samen met onze pool van ex-gevangenen lessen op diverse scholen. Waarbij de nadruk lag op leerlingen bewust maken van de (soms verstreckende) gevolgen van hun keuzes. In 2023 willen we in gesprek met organisaties die die ervaring hebben op het gebied van preventielessen, met scholen over wat zij nodig hebben, met de politie over wat zij tegenkomen. Op basis daarvan schrijven we een lesprogramma.

Media-aandacht

Media-aandacht was er in 2022 weer volop. We waren bijvoorbeeld te horen via 3 podcasts. In één daarvan, BloedBand van Hart van Nederland, vertelde een achterblijver over de detentie van haar zoon en hoe belangrijk de ondersteuning van een vrijwilliger van Gevangenzorg voor haar was. Daarnaast gaven we 7 interviews aan bladen en voor websites. Dankbaar zijn we ook voor de bijzondere uitzending die het EO tv-programma Crux in november maakte van onze vrijwilliger Johan en zijn hulpvrager Terio.

Ook via onze eigen sociale media (Facebook, Instagram en LinkedIn) zochten we de publiciteit.

In het najaar hielden we een betaalde mediacampagne gericht op onze merkbekendheid in magazines als Visie, Gezinsgids, Opwekking en kerkelijke bladen als de Wekker, Saambinder en Waarheidsvriend. Daarnaast adverteerden we online op RD, ND en CIP. Nu we geen gebruik meer maken van bijsluiters, verspreidden we onze najaarsmediacampagne over meerdere bladen in de verschillende denominaties, en beperkten we ons niet zoals voorgaande jaren uitsluitend tot de printedities van RD en ND. Op die manier kwamen we toch onder de aandacht van de lezers van de landelijke kerkbladen.

Nieuwsbrieven

Onze nieuwsbrief verscheen 6 keer. Met als thema's: reclassering; herstelbemiddeling, kerk en detentie en achterblijvers. We brengen de verschillende zorgprogramma's onder de aandacht en vertellen wat de impact van de inzet van onze vrijwilligers is. Daarnaast brachten we dit jaar voor het eerst een paasmailing uit.

Eind 2022 telde de nieuwsbrief een oplage van ruim 15.000 adressen (print) en 4.000 (digitaal). In 2021 had de nieuwsbrief een oplage van bijna 16.000 adressen (print) en ruim 2.700 (digitaal).

Klachten

We zijn dankbaar dat we in 2022 geen klachten hebben ontvangen.

7. Evaluatie 2022

In 2022 richtten we ons op Geloof en Herstel voor de toekomst. We moesten, anders dan in voorgaande jaren, sturen op afschaling in verband met de financiële ontwikkelingen. We werkten met een negatieve begroting en waren dankbaar dat we dankzij onze reserve de continuïteit van een goede zorg konden waarborgen. We maakten verschil in de zichtbaarheid van herstel, door onder andere hulpvragers naar werkt te begeleiden, maar ook door present te zijn in de navolging van Jezus. 'Je hebt Mij bezocht in de gevangenis.'

Het Geloof en Herstel voor de toekomst gaven we vorm door continuïteit in ons zorgaanbod. Behalve op de basisprogramma's ook op een aantal specifieke projecten:

- In 2022 is gestart met de pilot Maatwerk in PI Alphen a/d Rijn. Op verzoek van de minister voor Rechtsbescherming is deze pilot gestart met als vraag te bezien hoe de geleerde lessen uit de succesvolle pilot De Compagnie (2016-2021 PI Krimpen a/d IJssel) op een duurzame wijze in het reguliere proces van de gevangenis kunnen worden geïmplementeerd.
- Met de Reclassering is een overeenkomst gesloten voor een meerjarige pilot om vrijwilligers in te zetten bij Reclasseringstoezicht. De praktijk leert dat dit intensieve trajecten zijn, waar vrijwilligers te maken krijgen met o.a. psychosociale problematiek.
- De bedoeling was om SOS ForZo op te schalen naar meerdere klinieken. Helaas was er buiten de Van Mesdagkliniek minimale belangstelling. Door het achterwege blijven van een financieel perspectief hebben we eind 2022 moeten besluiten dit programma voorlopig op on hold te zetten.
- Hulpvragers wisten GNd te vinden, zodat er weer vele bezoeken en cursussen plaats konden vinden. In totaal wisten we zo ruim 1.800 hulpvragers, in detentie, tbs, nazorg en als achterblijver, te bereiken.

Ons werk spiegelen we daarbij aan het Zorg Ethisch kwaliteitsModel (ZEM), behorend tot de presentietheorie

- Begin 2022 vond een Lift&Shift plaats van onze systemen naar de cloud. Tevens voerden we verbeteringen door in ons crm-systeem en daarmee ook in de gekoppelde vrijwilligersportal. Dit alles ten behoeve van een betere registratie en de daaruit voortvloeiende begeleiding van vrijwilligers en hulpvragers.
- We speelden in op de actualiteit qua arbeidsomstandigheden door beleid op flexibel werken, aanpassingen n.a.v. de cao en het in kaart brengen van mogelijkheden om programma's onderling te versterken en de daarbij horende inzet van medewerkers en vrijwilligers.
- De positie van GNd als betrouwbare en deskundige organisatie op het terrein van herstel versterkten we door ons werk begrijpelijk en pakkend te presenteren voor hulpvragers, donateurs, gevangensmedewerkers, kerken, enz. We gebruikten daarvoor de GNd-website, social media en presentaties. Op deze wijze heeft GNd een herstelgemeenschap met een kloppend hart voor onze doelgroep.
- We zien dankbaar terug op alle financiële bijdragen van donateurs, kerken, bedrijven, fondsen en subsidies, waardoor wij ons werk mogelijk konden maken. Er was zelfs sprake van groei. We eindigden zoals begroot met rode cijfers. Vanaf 2023 sturen we weer op een 0-begroting.

8. Vooruitkijken naar 2023

Met lef aan de basis

Reflecterend op alle ontwikkelingen, is onze overtuiging dat we **MET LEF AAN DE BASIS** mogen staan. Onze vrijwilligers komen écht binnen bij de hulpvragers. Dat is het begin, de basis, van alle verandering. En ja, dat willen we met lef doen. Met het hart, in alle vrijmoedigheid, vriendelijkheid en volharding. En dat zowel in het verlenen van zorg als in het vragen aan achterban en partners om met ons mee te doen.

In 2023 gaan we de basis van onze herstelzorg verder versterken, inhoudelijk en financieel. We kruipen met deskundigen door onze programma's en werkwijze en kijken hoe het slimmer en beter kan. En dat gaan we ook doen met onze fondswerving. Een mooie stimulans daarbij is ons jubileumjaar (30 jaar).

Versterking basisaanbod herstelzorg

Onze vrijwilligers ontmoeten al 30 jaar (ex-)gevangenen, tbs-patiënten en hun achterblijvers. Ze zijn persoonlijk present en hebben een unieke rol in een veranderingsproces (desistance). Onze vrijwilligers komen binnen bij de mens. Het zo 'gezien worden' worden als mens is essentieel voor het geloof in herstel bij onze hulpvragers. Daarom koesteren we ons bezoekwerk. Het staat aan de basis van een nieuwe toekomst.

De basis in ons werk is de Menselijke maat, Relatie en Presentie. Gaan we in bezoekwerk een langere 'relatie' aan met gevangenen, middels de Meet Up (presentie op een leefafdeling) bereiken we andere gevangenen (o.a. jongvolwassenen) die we normaliter niet bereiken.

In 2023 zal ons SOS-aanbod alleen in PI's worden aangeboden met focus op de SOS Cursus /Meeting en SOS Individueel. In specifieke nazorgtrajecten kan SOS Follow Up aangeboden worden.

Na detentie is een baan van groot belang om 'buiten' te blijven. Maar de voorbereidingen hiervoor beginnen binnen, in detentie. We doen dit via Maatwerk, een 3-jarige pilot in de PI van Alphen a/d Rijn.

De pilot met de Reclassering zal in 2023 een vervolg krijgen. De inzet is om 50 nieuwe trajecten te starten. Tevens komt er in 2023 wetenschappelijk onderzoek naar de inzet van vrijwilligers bij de reclassering.

GND zet voorts in op de aangegane samenwerking met Stichting Ontmoeting inzake opvang en huisvesting na detentie. GND begint vroegtijdig in detentie en Ontmoeting kan de zorg na detentie voortzetten. Het is een veelbelovend aanbod, maar het vraagt ook de nodige tijd om het ingebed te krijgen binnen detentie.

In Aandacht voor Achterblijvers (AvA) blijft de focus op bezoektrajecten, onze adviserende rol via bel- en mailconsulten en het chataanbod. Daarnaast continueren we het kindercadeauproject en onze samenwerking met Reclassering Bureau Buitenland rondom thuisfrontdagen. Ook is er bescheiden aandacht voor een lotgenotencontact. In 2023 hopen we ervaring op te doen met een tweetal zgn. Ontvangstplekken bij PI's.

Waar we bij PI's obstakels merken voor vrijwilligerswerk vanwege de nadruk op straffen en veiligheid, zien we binnen de Forensische Zorg (ForZo) een meer open houding. Onze vrijwilligers worden gezien als een trouw, alternatief sociaal netwerk. Forensisch Psychiatrische Klinieken (FPK's) en Forensisch Psychiatrische Afdelingen (FPA's) ontvangen ons met open armen. Hierdoor hebben we de afgelopen jaren een stijgende lijn in het aantal bezoektrajecten gerealiseerd. In 2023 streven we naar een stabilisering. Er is een verbinding met de pilot met de Reclassering omdat de nodige instroom uit de forensische sector komt.

Geschakeerde samenwerking met vrijwilligers

In het werk van GNd draait het ten diepste om één vraag: wat is de juiste zorg die wij kunnen bieden die de hulpvrager nodig heeft om zich te kunnen verhouden tot de fragiliteit van zijn bestaan? Met andere woorden: van minder kwetsbaarheid naar meer kracht. Als het goed is zijn alle aspecten van onze zorgverleners (maatschappelijk werkers en vrijwilligers) én alle andere organisatieaspecten daarop gericht. Dit is niet statisch, maar dynamisch.

In 2022 is een proces in gang gezet ons zorgaanbod intern meer te clusteren tot DAF: Detentie, Achterblijvers en Forensische Zorg. De inzet om teams als bijv. GZ en SOS samen te voegen, waardoor kennis breder ingebed zal zijn binnen GNd met stabielere teams. Tevens is de PI-verantwoordelijke bekend met alles wat in zijn/haar PI speelt en is kennis minder versnipperd. Hierdoor kan er sneller en breder gebruik gemaakt worden van ons programma-aanbod. In de focus-PI's zijn we wat meer kind aan huis en steken we in op warme, regelmatige contacten. Deze herstructurering krijgt in 2023 verdere uitwerking.

Tendensen in de samenleving (digitalisering, individualisering) en maatregelen in het werkveld (VOG-beleid, verplichting urenregistratie, versobering in gevangenissen) vragen meer coördinatie. Toch willen we er alles aan doen om tenminste het bestaande activiteitsniveau voort te zetten. Eigenlijk zouden we nog meer mensen willen helpen. Het probleem zit 'm niet in het vrijwilligersaanbod. We weten ons gezegend met ruim 650 vrijwillige collega's die gemiddeld zo'n 7 jaar hun tijd geven en er is veel belangstelling voor ons werk. Het knelpunt is de financiering van de coördinatie.

De spanning tussen nood zien en kunnen helpen, willen we proberen te verkleinen. We laten daarom externe deskundigen met ons meekijken in de keuken. Het past in de levensloop van GNd en de beweging die we maken om MET LEF AAN DE BASIS te staan en

altijd open te staan voor verbeteringen. Deze audit zal de kwaliteit van onze werkwijze en processen in kaart brengen én voorstellen doen voor verbeteringen.

Wij hopen dat we met de opbrengst van de audit in 2024 verbeteringen kunnen doorvoeren en tevens verder kunnen met een bredere organisatorische uitwerking van het Zorg Ethisch kwaliteitsModel (ZEM) uit de Presentietheorie. Een en ander met onze passie om onze hulpvragers onze best mogelijke zorg te kunnen verlenen.

Vergroting effectiviteit & efficiency & inkomsten achterban

Op het gebied van communicatie voeren de komende jaren twee thema's de boventoon: branding en relatiebeheer.

We geven het merk Gevangenenzorg inhoud door middel van storytelling in woord en beeld. We laten zien wat we in opdracht van Mattheus 25 doen voor (ex-)gevangenen, tbs-patiënten en hun achterblijvende familieleden. In alle verhalen, zowel in woord als beeld, komt ons geloof in herstel tot uitdrukking. De kanalen die we daarvoor inzetten, zullen social media zijn, gecombineerd met offline media.

Branding gebeurt ook via de presentaties en gastlessen. In 2022 zetten we de eerste stappen richting een verbetering van de kwaliteit hiervan, wat we in 2023 verder willen gaan concretiseren. Presentaties aan scholen zullen sterk aan belang gaan toenemen. Regelmatig zullen daar ook fondswervende acties aan zijn gekoppeld. Het Actieplatform zal een steeds belangrijker wervingskanaal gaan worden.

Relatiebeheer

Om een goede relatie te kunnen onderhouden met onze donateurs, willen we hen kennen. Wij streven naar maatwerk. Daarvoor is in 2022 een donateursonderzoek en een RFM-onderzoek gestart. De opbrengst daarvan werken we uit in ons relatiebeheer in 2023. Binnen ons donateursbestand worden 10 segmenten onderscheiden met ieder een eigen

specifieke marktwerking.

Elk touchpoint, zowel off- als online, moet de donateur zich (persoonlijk) welkom weten en zich aangesproken weten op een manier die past bij de GNd merk- en communicatievisie. Dat geldt ook voor de formulering van de geefvraag.

Ook wat betreft relatiebeheer monitoren we de ontwikkelingen en trends. Als samenlevingsorganisatie voert GNd een actief beleid op een brede inkomstenstroom.

Dat voorkomt het risico van eenzijdige afhankelijkheid. Voor 2023 zal dit onverkort prioriteit houden. Van onze begroting is meer dan 50% afkomstig uit de samenleving.

Wat betreft de achterbaninkomsten vanuit kerken en particulieren zullen we onze inspanningen verder vergroten, ook digitaal. Binnen dit segment zal steeds meer aan inkomsten gerealiseerd worden via online marketing. Ons streven is om in de volle breedte vastere relaties te kunnen aangaan.

Een en ander zal gerealiseerd moeten worden binnen de ruimte van de onderstaande begroting.

Opbrengsten (x € 1.000)	B-2023
Particulieren	775
Scholen/evenementen/kerken/acties	75
Kerken en gemeenten	300
Bedrijven	150
Fondsen	250
Subsidies	1.565
Overige baten	60
TOTAAL	3.175

Kosten (x € 1.000)	B-2023
Lonen (incl. sociale lasten + pens.)	1.959
Overige personeelskosten	186
Vrijwilligerskosten	36
ICT kosten	204
Programmakosten	129
PR, voorlichting en fondsenwerving	251
Huisvestingskosten	107
Kantoorkosten	68
Organisatiekosten	59
Innovatie & Verduurzaming Organisatie	176
TOTAAL	3.175

Het resultaat van deze begroting voor 2023 is €0.

9. Financieel jaarverslag

De raad van toezicht laat de directeur bestuurder en de organisatie extern en onafhankelijk controleren door een accountant. Over het boekjaar 2022 heeft Visser & Visser de externe controle van de jaarrekening verzorgd.

**Gevangenenzorg
Nederland**
Geloof in herstel

JAARREKENING 2022

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

24 APR. 2023

MvdB

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.1 Balans per 31 december 2022

(Na resultaatbestemming)

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
<i>Immateriële vaste activa</i>				
Software	175.794	175.794	243.378	243.378
<i>Materiële vaste activa</i>				
Computernetwerk en inventaris	102.891	102.891	162.782	162.782
Vlottende activa				
<i>Vorderingen</i>				
Debiteuren	208.010		150.950	
Nog te ontvangen bedragen	112.514		105.462	
Overige vorderingen	81.883		79.051	
		402.406		335.462
<i>Liquide middelen</i>		2.002.386		1.205.404
Totaal activazijde		<u>2.683.478</u>		<u>1.947.026</u>

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden:
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

24 APR. 2023
M. de Boer

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.1 Balans per 31 december 2022

(Na resultaatbestemming)

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Reserves				
<i>Vrij besteedbaar vermogen</i>				
Continuïteitsreserve	1.231.684	1.231.684	1.541.129	1.541.129
Kortlopende schulden				
Crediteuren	40.148		28.273	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	174.615		122.597	
Overige schulden	1.237.032	1.451.795	255.027	405.897
Totaal passivazijde		<u>2.683.478</u>		<u>1.947.026</u>

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

24 APR. 2023

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.2 Staat van baten en lasten over 2022

	2022 €	Begroting 2022 €	2021 €
Baten:			
Subsidies van overheden (incidenteel)	1.128.152	1.112.000	1.196.131
Baten uit eigen fondsenwerving:			
Kerkelijke gemeenten	288.365	265.000	281.379
Bedrijven	162.068	265.000	182.142
Fondsen	350.000	410.000	314.350
Particulieren	736.339	765.000	732.410
Scholen	4.248	25.000	
Legaten	0		21.320
Overige baten (vnl. stichtingen)	32.118	10.000	38.094
Actie St.Draagt elkanders lasten	0		287.567
Rentebaten	-2.963		-974
Som der baten	<u>2.698.328</u>	<u>2.852.000</u>	<u>3.052.419</u>
Bruto exploitatieresultaat	<u>2.698.328</u>	<u>2.852.000</u>	<u>3.052.419</u>
Lasten:			
Besteed aan doelstellingen			
Gevangenzorg	554.841	508.000	520.519
Nazorg	227.977	328.000	202.616
Meetup	0	0	71.554
Maatwerk	455.712	477.000	443.172
Aandacht voor achterblijvers (v/h Familiezorg)	219.203	229.000	199.104
Forzo - Forensisch Zorgprogramma TBS	285.709	291.000	245.491
Herstelrecht	305.690	338.000	392.445
Arbeidsbemiddeling	0	0	153.968
Kinderkado- en Kerstactie	18.124	17.000	34.376
Voorlichting	287.665	321.000	274.089
	<u>2.354.922</u>	<u>2.509.000</u>	<u>2.537.333</u>
Werving baten			
Kosten eigen fondswerving	395.522	436.000	344.525
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	257.329	256.000	211.351
Som der lasten	<u>3.007.773</u>	<u>3.201.000</u>	<u>3.093.209</u>
Saldo	<u>-309.445</u>	<u>-349.000</u>	<u>-40.790</u>
Bestemming saldo			
Continuïteitsreserve	-309.445	-349.000	-40.790
	<u>-309.445</u>	<u>-349.000</u>	<u>-40.790</u>

Gewaarsmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

24 APR. 2023

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving inclusief de Richtlijn 650 van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Daarbij wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij Titel 9 Boek 2 BW.

Activiteiten

De activiteiten van Gevangenzorg Nederland, statutair gevestigd te Zoetermeer, bestaan voornamelijk uit:

- zorg aan (ex-)gevangenen, TBS-patiënten en hun familie
- participatie als zelfstandige organisatie in Prison Fellowship International (PFI)

De feitelijke activiteiten worden uitgevoerd aan Koraalrood 25 te Zoetermeer en op externe locaties.

Het KvK-nummer van de Stichting is 41157975.

GRONDSLAGEN VOOR DE BALANSWAARDERING

Algemeen

Voor zover niet anders vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Immateriële vaste activa

De overige immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de bestede kosten, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld.

Afschrijvingspercentage:

Software

20%

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of vervaardigingskosten, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Afschrijvingspercentages:

Computernetwerk, telefooninstallatie, inventaris

20%

Vorderingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Waardering van de vorderingen geschiedt onder aftrek van een eventuele voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting. Het betreffen de direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Gewaardeerd voor identificatiedoeleinden
Vlaas & Vlaas Audit en Assurance B.V.

Reserves

Vrij besteedbaar vermogen

Het vrij besteedbaar vermogen is dat gedeelte van het eigen vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

De reserves bestaan uit de continuïteitsreserve. De continuïteitsreserve dient ter dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Stichting Gevangenzorg Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de schulden met een looptijd van korter dan één jaar. Deze worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

GRONDSLAGEN VOOR SCHATTINGEN

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Stichting Gevangenzorg Nederland zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten van het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten

De baten betreffen met name collecten, donaties, giften, schenkingen en subsidies.

Ontvangsten worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat in de balans rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen. Rentebaten worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking hebben.

Beheerslasten

De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Lasten worden genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinde:
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

24 APR. 2023
M. de Vries

TOELICHTING OP DE LASTENVERDEELSTAAT

De kosten van de organisatie worden als volgt over de diverse doelstellingen verdeeld. Deze verdeling vindt in beginsel plaats op basis van de realisatie in het boekjaar aan de hand van per kostenplaats in de begroting vastgestelde verdeelsleutels. Substantiële verschillen tussen begroting en realisatie worden onder de lastenverdeelstaat toegelicht.

De loonkosten van een deel van de medewerkers zijn direct toe te rekenen aan een specifieke doelstelling. Voor de indirecte medewerkers geldt dat op basis van een inschatting een verdeling is gemaakt van de gerealiseerde inzet van uren en de loonkosten naar rato hiervan zijn toegerekend.

De huisvestingskosten, de automatiseringskosten, de kantoorkosten en de algemene kosten worden toegerekend op basis van het aantal gerealiseerde full time equivalenten (FTE), waarbij eveneens rekening wordt gehouden met het verschil in salaris per medewerker.

De kosten van communicatie, de programmakosten en de vrijwilligerskosten waren begroot naar rato van voorgaande jaren. De realisatie is op basis van de werkelijke kosten per doelstelling verdeeld en sluit derhalve aan op de werkelijke situatie.

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

24 APR. 2023
Mude

Gevangenen zorg Nederland te Zoetermeer

1.4 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

	2022	2021
	€	€
Aanschafwaarde	337.898	215.482
Cumulatieve afschrijvingen	-94.520	-51.423
Boekwaarde per 1 januari	243.378	164.059
Investerings	0	122.416
Desinvesteringen aanschafwaarde	0	0
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	0	0
Afschrijvingen	-67.584	-43.097
Mutatie boekjaar	-67.584	79.319
Aanschafwaarde	337.898	337.898
Cumulatieve afschrijvingen	-162.104	-94.520
Boekwaarde per 31 december	175.794	243.378

De aanwezige immateriële vaste activa - software - zijn nodig voor de bedrijfsvoering.

In 2021 is geïnvesteerd in migratie van de ICT omgeving naar de cloud, wat begin 2022 in gebruik is genomen.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa wordt als volgt weergegeven:

Aanschafwaarde	319.006	252.110
Cumulatieve afschrijvingen	-156.224	-109.517
Boekwaarde per 1 januari	162.782	142.593
Investerings	0	66.896
Desinvesteringen aanschafwaarde	-25.644	0
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	24.689	0
Afschrijvingen	-58.936	-46.707
Mutatie boekjaar	-59.891	20.189
Aanschafwaarde	293.362	319.006
Cumulatieve afschrijvingen	-190.471	-156.224
Boekwaarde per 31 december	102.891	162.782

De aanwezige activa - computernetwerk, telefooninstallatie en inventaris - zijn nodig voor de bedrijfsvoering.

In 2021 is geïnvesteerd in volledige vernieuwing van ICT hardware.

Gewaarsmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

VLOTTENDE ACTIVA

Vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Debiteuren		
Debiteuren	208.010	150.950
Nog te ontvangen bedragen		
Nog te ontvangen toezeggingen	112.514	105.462
Overige vorderingen		
Vooruitbetaalde bedragen	72.311	67.892
Nog te ontvangen pensioenpremie	0	0
Nog te ontvangen bedragen	9.572	11.159
	81.883	79.051

Buiten de hieronder weergegeven liquide middelen houdt de Rabobank € 21.500 geblokkeerd op een afzonderlijke (verpande) rekening i.v.m. de door de bank op verzoek van GNd conform voorwaarden huurovereenkomst afgegeven huurgarantie jegens de verhuurder van Koraalrood 25 te Zoetermeer.
Dit bedrag is verantwoord onder "vooruitbetaalde bedragen".

Liquide middelen

Rabobank Zakelijke rekening .998	206.381	217.608
Rabobank Zakelijke rekening .087	113.207	266.143
Rabobank BedrijfsSpaarRekening .230	169.563	99.728
Rabobank VermogenSparen .280	99.657	99.990
ING Zakelijke Rekening .416	1.215.325	172.747
ING Zakelijke Rekening .498	99.238	99.630
ING Vermogen Spaarrekening .416	99.016	249.558
	2.002.386	1.205.404

De liquide middelen zijn bestemd voor directe aanwending in het kader van de doelstellingen en staan geheel ter vrije beschikking.

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

24 APR. 2023
M. de Vries

Gevangenen zorg Nederland te Zoetermeer

1.4 Toelichting op de balans

PASSIVA

RESERVES

Vrij besteedbaar vermogen

	2022	2021
	€	€
Continuïteitsreserve		
Stand per 1 januari	1.541.129	1.581.918
Bestemming resultaat boekjaar	-309.445	-40.790
Stand per 31 december	<u>1.231.684</u>	<u>1.541.129</u>

Gevangenen zorg Nederland heeft het jaar 2022 afgesloten met een verliessaldo. Dit saldo is onttrokken aan de continuïteitsreserve. Deze reserve wordt wenselijk geacht vanwege de continuïteit van de zorgverlening aan hulpvragers en wordt onder meer aangesproken in geval van onverwachte tegenvallers zoals bijvoorbeeld een daling van de baten uit fondsenwerving. In dat geval kan voldaan worden aan de doorlopende vaste lasten.

De gewenste omvang van deze reserve wordt gesteld op € 1,3 miljoen. Deze omvang wordt gemotiveerd vanuit de liquiditeitsbehoefte van € 500.000, noodzakelijk om alle betalingen binnen een normale termijn te kunnen verrichten. Verder ter financiering van de vaste activa, nu totaal € 300.000. Tenslotte is de reserve nodig om bij onverwachte omstandigheden doorlopende (salaris)kosten te kunnen blijven betalen totdat de organisatie is aangepast op die gewijzigde omstandigheden. Hiervoor wordt € 500.000 aangehouden, ongeveer 25% van de totale salariskosten.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Crediteuren		
Crediteuren	40.148	28.273
	<u>40.148</u>	<u>28.273</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	100.965	118.480
Pensioen	73.650	4.116
	<u>174.615</u>	<u>122.597</u>

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

24 APR. 2023
M. de Vries

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Overige schulden		
Te betalen vakantierechten	63.785	78.511
Reservering verlofrechten en overuren	42.254	23.436
Reservering loopbaanbudget	59.882	58.203
Te betalen administratie- en accountantskosten	10.000	8.000
Te betalen fee PFI	10.000	10.000
Te betalen premie ZFW/WE	394	1.382
Te betalen netto loon	620	1.669
Vooruitontvangen huurkorting *)	1.138	3.088
Vooruitontvangen subsidie Min V&J 2023	1.035.749	0
Overige schulden	536	563
Nog te ontvangen facturen	12.674	70.175
	<u>1.237.032</u>	<u>255.027</u>

*) de per 1.8.2018 vooruitontvangen huurkorting van € 9.750 wordt verdeeld over de gehele looptijd van het huurcontract (t/m juli 2023)

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke rechten

Toezeggingen fondsen

Door diverse fondsen en subsidieverstrekkers kunnen toezeggingen zijn gedaan aan Gevangenzorg Nederland die betrekking hebben op de periode na afloop van het boekjaar. Tot en met boekjaar 2022 is voor een bedrag van € 527.500 aan toezeggingen gedaan voor navolgende jaren, waarbij € 260.000 is toegezegd voor > 1 jaar.

Voorwaardelijke verplichtingen en belangrijke financiële verplichtingen

Huurverplichtingen

Sinds 1 augustus 2018 huurt Gevangenzorg Nederland een kantoorpand aan Koraalrood 25 te Zoetermeer. De huurverplichting is aangegaan voor vijf jaar en bedraagt € 58.500 per jaar plus € 19.500 - te vermeerderen met BTW - per jaar voor energie- en servicekosten en een toelage voor 5% BTW-derving. De huur wordt vanaf 1.8.2020 jaarlijks geïndexeerd.

Bezoldiging Raad van Toezicht

Sinds 2018 hebben de leden van de RvT recht op een jaarlijks vast te stellen vergoeding zonder opslag voor activiteiten in een commissie.

Aangegane investeringsverplichting

Per ultimo 2022 zijn er geen aangegane investeringsverplichtingen.

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

24 APR. 2023
MvdB

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

1.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	2022	2021
	€	€
Personeelskosten		
Brutolonen en salarissen	1.603.511	1.715.138
Ontvangen ziektekostenuitkeringen	-54.998	-73.867
Sociale lasten uitvoeringsinstanties	253.478	264.997
Pensioenpremie personeel	155.052	156.868
	1.957.043	2.063.136

Personeelsleden

Gedurende het jaar 2022 was gemiddeld 29,3 FTE in dienst. In het jaar 2021 was dit 33,8 FTE.

Beloning directeurbestuurder

De Raad van Toezicht heeft de beloning van de directeur bestuurder in 2019 herijkt aan de hand van de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 405 punten met een maximaal jaarinkomen in 2022 van € 117.225.

De beloning vindt plaats conform schaal 14 van de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening.

Functionaris (directeur bestuurder)	Mr. H. Barendrecht	
In dienst vanaf	1-aug-95	
In dienst tot	n.v.t.	
	2022	2021
Periode 1/1 - 31/12	100% (36 uur)	100% (36 uur)
Totale loonkosten Gevangenzorg Nederland	€ 137.889	€ 136.260
waarvan pensioenlasten (wg deel)	€ 13.181	€ 12.818
 bruto salaris	 € 95.808	 € 95.184
vakantiegeld	€ 7.607	€ 7.637
eindejaarsuitkering	€ 8.580	€ 8.524
Totaal jaarinkomen	€ 111.994	€ 111.344

De directeurbestuurder heeft één onbezoldigde nevenfunctie t.w. lid Raad van Advies van Prison Watch

Beloning Raad van Toezicht

Voor de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht van de stichting kwam in 2022 een bedrag van € 9.000 (2021 € 7.175) exclusief gedeclareerde onkosten ten laste van de stichting.

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

M. Visser
24 APR. 2023

	2022	2021
	€	€
Overige personeelskosten		
Reiskostenvergoeding	56.845	77.818
Thuiswerkvergoeding	5.494	0
Kantinekosten	2.427	1.727
Studiekosten personeel	11.760	17.370
Reis- en verblijfkosten	638	522
Wervingskosten personeel	9.171	3.104
Verzuimverzekering personeel	91.452	76.896
Overige personeelskosten *	26.518	11.026
Inhuur derden	22.128	0
	<u>226.433</u>	<u>188.463</u>

* beïnvloed door toename verlofrechten met € 18.818 en vrijval van € 13.560 reservering loopbaanbudget

Incidentele pensioenlasten

Incidentele pensioenlasten	21.509	34.295
	<u>21.509</u>	<u>34.295</u>

In 2016 is naar voren gekomen dat Gevangenzorg Nederland verplicht met terugwerkende kracht diende te worden aangesloten bij het bedrijfstakpensioenfonds PFZW. Er is daarom voor meerdere jaren al sprake geweest van een gelijkwaardigmaking. De discussie kon conform verwachting in 2022 worden afgerond waarmee dit dossier is gesloten.

Programmakosten

Folders en promotiemateriaal programma's	20.851	52.524
Overige programmakosten	2.871	9.337
	<u>23.723</u>	<u>61.861</u>

Vrijwilligerskosten

Declaraties door vrijwilligers t.b.v. programma's	81.067	75.383
Intake- en trainingskosten vrijwilligers	11.909	7.345
Kosten vrijwilligersinformatiebulletin	3.461	3.700
Kosten vrijwilligersdag	6.946	5.961
Overige kosten vrijwilligers	4.923	3.339
	<u>108.306</u>	<u>95.728</u>

Huisvestingskosten

Huur pand*	62.200	84.299
Onderhouds- en schoonmaakkosten	10.423	10.430
	<u>72.623</u>	<u>94.730</u>

* in 2022 zijn de afrekeningen servicekosten over de jaren 2018-2021 ontvangen, eenmalige bate totaal € 25.719

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

24 APR. 2023
M. de Boer

	2022	2021
	€	€
Kantoorkosten		
Kantoorbenodigdheden	963	2.900
Portikosten t.b.v. organisatie	9.400	11.924
Kosten telefoon en internet	19.612	19.863
Contributies en abonnementen	1.348	1.627
Kosten kantoordrukwerk	993	3.588
Afschrijvingskosten kantoorinventaris	29.259	29.126
Website ontwikkeling	0	17.013
Overige verzekeringskosten	3.931	3.422
Overige kantoorkosten	1.601	2.681
	<u>67.107</u>	<u>92.144</u>
Automatiseringskosten		
Onderhoudskosten computernetwerk	43.714	34.820
Ontwikkelings- en supportkosten	90.090	108.203
Afschrijvingskosten computerapparatuur	28.752	17.581
Afschrijvingskosten immateriële vaste activa	67.584	43.097
Overige automatiseringskosten	21.757	19.380
Huur- en servicekosten copier	5.145	2.056
	<u>257.042</u>	<u>225.136</u>
Algemene kosten		
Administratiekosten	6.935	8.043
Accountantskosten	18.771	14.959
Advisering pensioendossier	1.209	6.634
CBF Keurmerk	5.173	5.064
Fee PFI	10.000	10.000
Kosten toezichthouder	10.962	10.522
Bankkosten	12.554	12.861
Algemene kosten	9.087	2.591
	<u>74.692</u>	<u>70.674</u>
Communicatiekosten		
Mediacampagne	18.861	17.600
Werving donateurs	60.428	46.014
Relatiebeheer	111.981	97.104
Declaraties PR-vrijwilligers	5.230	2.272
Overige kosten	2.795	4.053
	<u>199.295</u>	<u>167.043</u>
Totale kosten	<u>3.007.773</u>	<u>3.093.209</u>

Zoetermeer, april 2023
Stichting Gevangenzorg Nederland

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

Laastendeelstaat 2022

Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer

Laastendeel	Doelstelling											Begroot 2022	Totaal 2021
	Gevangenzorg	Nazorg	Maatwerk	Aandacht voor Adterblijvers (familiezorg)	Forzo Forensisch Zorgprogramma TBS	Herstelrechtprogramma incl. SOS	Kinderkado- en Kerstactie	Voorlichting	Eigen Fondswerving	Beheer en administratie	Totaal 2022		
Personeelskosten	364.304	155.456	337.631	149.621	183.112	215.343	8.613	135.636	221.793	185.535	1.957.044	2.149.000	2.063.109
Overige personeelskosten	45.460	19.154	39.430	18.660	22.361	25.853	1.025	14.186	21.491	18.804	226.427	213.000	188.462
Incidentele pensioenlasten	2.314	1.564	1.437	1.164	1.073	1.503	168	3.069	5.018	4.199	21.509	0	34.323
Vrijwilligerskosten	41.321	10.879	1.469	8.627	33.866	7.362	4.028	763	0	0	108.315	159.000	95.728
Programmakosten	7.415	105	857	2.240	460	3.394	1.782	5.889	1.504	0	23.646	33.000	61.861
Kantoorkosten (excl. afschr.)	7.421	3.256	5.974	3.102	3.576	4.319	290	2.628	3.846	3.435	37.846	58.000	63.018
Huisvestingskosten	14.338	6.291	11.542	5.994	6.911	8.025	372	5.078	7.431	6.638	72.620	97.000	94.729
Automatiseringskosten (excl. afschr.)	31.729	13.922	25.542	13.264	15.292	17.759	822	11.236	16.443	14.689	160.699	81.000	164.458
Communicatiekosten	934	0	0	0	0	0	0	95.177	97.503	5.723	199.337	239.000	167.043
Algemene kosten	14.807	6.469	11.869	6.164	7.106	8.252	382	5.221	7.641	6.826	74.738	56.000	70.673
Afschrijvingen	24.797	10.880	19.962	10.366	11.951	13.879	643	8.781	12.851	11.480	125.590	116.000	89.804
Eindtotaal	554.841	227.977	455.712	219.203	285.709	305.690	18.124	287.665	395.522	257.329	3.007.773	3.201.000	3.093.209

Totaal aan baten:	2.698.328
Baten eigen fondswerving:	1.568.890
Totaal geworven baten:	2.701.291

	2022	begroot 2022	2021
Doelbestedingsratio (besteding aan doelstelling ten opzichte van de totale inkomsten):	87,3%	88,0%	83,1%
Doelbestedingsratio (besteding aan doelstelling ten opzichte van de totale uitgaven):	78,3%	78,4%	82,0%
Kosten uit eigen fondsenwerving ten opzichte van baten eigen fondsenwerving:	25,2%	25,4%	18,6%
Kosten uit eigen fondsenwerving ten opzichte van totaal geworven baten:	14,6%	15,3%	11,3%

Toelichting:

De incidentele pensioenlasten bestaan uit het gelijkwaardig maken van de pensioenen zoals vereist door PFZW over de jaren 2002-2006 en bedragen in 2022 € 21.509. Deze lasten zouden, wanneer ze zich hadden voorgedaan in de periode waarop zij betrekking hebben, zijn verdeeld over de doelstellingen. Derhalve is daar ook nu voor gekozen.

Dalende (subsidie)inkomsten noodzaakten in 2022 tot een beperkte reorganisatie, terwijl - los daarvan - er meer personele mutaties waren dan gebruikelijk bij GND. Als gevolg hiervan zijn de personeelskosten over nagenoeg alles programma's - maar in het bijzonder bij Nazorg, Maatwerk en Herstelrecht gedaald. De automatiseringskosten zijn in het kader van het inregelen van de overgang naar de cloud in 2022 uitzonderlijk hoog en zullen in 2023 normaliseren.

In het boekjaar 2022 konden de programma's, door het geleidelijk wegvallen van de coronamaatregelen, weer grotendeels worden uitgevoerd zoals voorgenomen.

Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

24 APR. 2023

**Aan de leden van de Raad van Toezicht van
Stichting Gevangenzorg Nederland
Postbus 5042
2701 GA ZOETERMEER**

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Gevangenzorg Nederland te Zoetermeer gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Gevangenzorg Nederland per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Gevangenzorg Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- a. Het verslag van de Leden van de Raad van Toezicht
- b. Het verslag van het Bestuur

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de andere informatie.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de leden van de Raad van Toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Dordrecht, 24 april 2023

Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

was getekend

Mr. drs. M.J. van den Bos RA

